

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горвий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* М. Закіров, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, О. Симоненко, М. Дем'яненко, І. Рудь, В. Ворошилов, Ю. Якименко, О. Рябокони. *Адреса редакції:* НБУВ, Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuv.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 18
(16 березня 2017 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	3
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	14
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	25
ПОЛІТИКА.....	40
ЕКОНОМІКА	44
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	51

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Звернення Президента до українського народу з нагоди 78-ї річниці проголошення Карпатської України

Карпатська Україна, річниця проголошення якої відзначається сьогодні, є визначною віхою національного державотворення.

Напередодні Другої світової війни творці Карпатської України засвідчили всьому світові прагнення українців до незалежності та соборності усіх своїх земель.

Тема єднання українців була основою ідеології Карпатської України. Закарпатці палко бажали допомогти «...нашим братам скинути московське, польське й румунське ярмо. У цій відбудові допоможе нам тільки єдність народу, велика віра в свої сили й віра в те, що Бог призначив нас повести свій народ до Волі!».

Цим задумам не судилося тоді здійснитися. Новоутворену українську державу відразу ж після її проголошення атакували збройні сили союзного Гітлеру режиму Хорті.

Ми пам'ятаємо доблесть оборонців Карпатської України, які мужньо боронили рідну землю від загарбників. Подвиг героїв Красного Поля завжди житиме в серцях українців.

Нині Україна протистоїть агресії з боку Російської Федерації, яка у будь-який спосіб намагається відібрати в українців право на свободу, соборність і суверенітет.

Подвиг закарпатців на Красному Полі, звитяга усіх борців за незалежність закликають нас до єднання, до спільної боротьби заради майбутнього України, її процвітання і добробуту, задля миру і злагоди на нашій землі.

Слава Україні!

Слава її героям!

Петро Порошенко

*(Офіційне інтернет-представництво Президента України
(<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 15.03).*

Голова Верховної Ради України А. Парубій щодо останніх подій у державі

Він зазначив, що «в останній період в Українській державі відбулися події, які можуть призвести до розхитування Української держави всередині. І це в той час, коли Україна веде воєнні дії проти російського агресора. Багато випадків, які ми бачимо, – це руйнування інститутів влади в Україні, в якій триває війна».

Голова Верховної Ради України стосовно учорашніх подій у сесійній залі 15 березня зазначив, що всі інциденти будуть вивчені, він дав доручення провести розслідування і поінформує народних депутатів про його результати.

«Сьогодні український парламент має продемонструвати суспільству якісну і системну роботу», – наголосив А. Парубій, закликавши народних депутатів до роботи

*(Офіційний веб-портал Верховної Ради України
(<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 16.03).*

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Доктрина інформаційної безпеки України в оцінках експертів

Інформаційна війна, яку Росія активізувала з початком збройної агресії проти України, поставила перед нашою державою нові виклики у сфері інформаційної безпеки. Антиукраїнська пропаганда, відверті фейки, постановочні новинні сюжети, поширювані російськими медіа та соцмережами, справили істотний вплив не лише на прихильників східного сусіда жителів Донбасу, а й на багатьох представників світового співтовариства. Інформаційні атаки ворога набули глобального характеру та отримують дедалі більше державне фінансування. Так, лише у 2016 р. міжнародно-трансльований телеканал Russia Today (RT), який поширює інформацію англійською, іспанською та арабською мовами, отримав 19 млрд р. (307 млн дол. США) фінансування, а для державних ЗМІ Росія виділила 80,2 млрд р., що на 30 % більше порівняно з 2015 р. Крім того, у Росії функціонує кілька науково-дослідних центрів, завдання яких полягає в інформаційній діяльності на територіях колишніх республік Радянського Союзу, зокрема України.

22 лютого 2017 р. Міноборони РФ оголосило про створення військ інформаційних операцій. Насправді це не було створення нових, а легалізація вже існуючих підрозділів, які здійснюють інформаційні та кібератаки давно і досить успішно. Ще в 2007 р. була у такий спосіб атакована Естонія. Атаки на електронну пошту держсекретаря США і використання цієї інформації на виборах – це так само елемент гібридної війни, яку Росія веде у США на сьогодні.

Інший приклад – проведення референдуму в Нідерландах щодо асоціації України і ЄС. Урядом цієї країни вже визнано, що Росія впливала на громадську думку у країні, унаслідок чого по репутації України був завданий серйозний удар. Як результат небажання громадян Нідерландів підтримати Угоду про асоціацію України з ЄС. Їхні ефіри рясніли проросійськими експертами, соцмережі – ботами, а Russia Today відпрацьовувала мільярди, виділені владою РФ на підривну роботу проти іміджу нашої країни. Очевидно, що Україна була не готова до таких викликів і дії української влади в цьому напрямі були дуже слабкими

(https://m.censor.net.ua/blogs/5390/informatsiyina_viyina_rosiya_gotuyetsya_do_novoyi_fazy_protystoyannya).

Більше того, ми маємо ситуацію, коли неправдивий контент в інтересах окупантів поширюється і в самій Україні, на території якої й досі працюють ЗМІ, що мають пряме або афілійоване фінансування з Росії. Тож в Україні, як жертви гібридної війни, немає іншого вибору, як у стислі терміни створити реальний інформаційний і кіберзахист.

Перші спроби введення нових правил у роботі українських медіа на державному рівні почалися одразу після початку війни на Донбасі. Уже наприкінці червня 2014 р. у Нацгвардії з'явилося управління інформаційної безпеки, а у грудні було створено Міністерство інформаційної політики (МІП), яке очолив колишній генеральний продюсер 5 каналу Ю. Стець. За його

ініціативою в лютому 2015 р. з'явився проект «Інформаційні війська України». Одним із завдань цього проекту було об'єднання «лідерів думок» і тролів з великою аудиторією в соцмережах з метою відповідати на фейки й інформаційні «вкиди» Росії та формувати патріотичний порядок денний в онлайн-медіа. По суті, це була перша публічна спроба створити «дзеркальну відповідь» російській пропаганді на державному рівні.

Упродовж 2014–2016 рр. Національна рада з питань телебачення і радіомовлення заборонила мовлення на території України понад 70 російських каналів, а Держагентство з питань кіно відмовило в реєстрації і скасувало прокатні посвідчення на трансляцію понад 500 російських фільмів і серіалів.

Необхідність протидії російському інформаційному впливу усвідомили і у ЄС. 23 листопада Європейський парламент ухвалив резолюцію щодо протидії пропаганді третіх країн, включаючи Росію. Згідно з документом, російська пропаганда є частиною гібридної війни і спрямована на те, щоб спотворити правду, посіяти сумніви і ворожнечу між країнами союзу, послабити стратегічну єдність ЄС і його північноамериканських партнерів, паралізувати процес прийняття рішень, дискредитувати інститути ЄС і трансатлантичне партнерство.

У резолюції Європарламент визнав, що «російський уряд агресивно використовує цілий спектр засобів та інструментів для атак на демократичні цінності, для розколу Європи, для забезпечення підтримки всередині країни і створення враження про розбіжності між країнами “Східного сусідства” ЄС». Інформаційну загрозу для ЄС, на думку авторів резолюції, представляють телеканал Russia Today (RT), інформаційне агентство Sputnik, фонд «Русский мир» і Росспівробітництво (агентство при МЗС), а також соціальні мережі та інтернет-тролі. Резолюція рекомендувала ЄС енергійніше боротися з проявами пропаганди, не забуваючи при цьому про принцип свободи слова. Також вона рекомендує посилити Оперативну групу зі стратегічних комунікацій на Сході (East StratCom Task Force), перетворивши її на повноцінне відомство у складі Європейської служби зовнішніх зв'язків (EEAS, фактично МЗС Євросоюзу) (http://dt.ua/WORLD/yevroparlament-priynyav-rezolyuciyu-pro-protidiyu-rosiyskiy-propagandi-225409_.html; (<http://nv.ua/ukr/world/countries/jevroparlament-prijnjav-rezoljutsiju-pro-posilennja-borotbi-z-rosijskoju-propagandoju-285725.html>).

В Україні концептуальним документом щодо протидії російським інформаційним загрозам стала Доктрина інформаційної безпеки, ухвалена Радою національної безпеки та оборони у грудні 2016 р. і введена в дію Указом Президента П. Порошенка 25 лютого. Робота з її створення розпочалася ще у 2014 р. за участі фахівців Міністерства інформаційної політики та Комітету Верховної Ради з питань свободи слова та інформаційної політики. Крім того, як повідомив міністр інформаційної політики Ю. Стець, до розробки документа залучалися вітчизняні експерти, журналісти, медіа-юристи, представники громадських організацій, які входять до експертної ради при МПП, іноземні партнери тощо.

В основу української Доктрини лягла концепція інформаційної безпеки, яку з 2014 р. розробляв тогочасний радник міністра інформаційної політики, а нині заступник голови відомства Д. Золотухін. Він – випускник академії СБУ і колишній співробітник Служби безпеки України. До подій Майдану 2014 р., він займався «конкурентною розвідкою» – збирав і аналізував дані для бізнес-

компаній. За його словами, цей досвід став ключовим для роботи з новою українською реальністю і допоміг у створенні програм, що стосуються аналітики механізмів «інформаційної війни» та «інформаційних спецоперацій».

Д. Золотухін переконаний, що Доктрина є абсолютно необхідною концепцією для того, щоб боротися із загрозами гібридної інформаційної війни, адже в Україні працює величезна кількість медіа, «які публікують неправдиву інформацію, не несучи за це відповідальності, тож безпека держави залежить від інституцій, які українським законодавством ніяк не врегульовані».

Д. Золотухін також вважає, що Україна сьогодні може стати флагманом у сфері регулювання Інтернету щодо питань, які стосуються інформаційної безпеки і боротьби з російською пропагандою, «для всього Заходу». «Ми відповідальні за дотримання безпеки у європейських країнах, оскільки вони про цю безпеку не дбають. Про це говорить мій досвід спілкування з європейськими колегами, – зазначає він. – У той же час я переконаний, що, на жаль, західні експерти в цих питаннях нічому не можуть нас навчити. Ми успішно вирішуємо проблеми і питання, важливі для безпеки громадян, з якими вони ще навіть не стикалися» (<http://hromadske.ua/posts/doktrina-informacii-noi-bezpeki>).

Необхідність прийняття Доктрини інформаційної безпеки України, як зазначається у документі, зумовлена виникненням актуальних загроз національній безпеці в інформаційній сфері, а також потребою визначення інноваційних підходів до формування системи захисту та розвитку інформаційного простору в умовах глобалізації й вільного обігу інформації (<http://www.president.gov.ua/news/glava-derzhavi-zatverdiv-doktrinu-informacijnoi-bezpeki-ukr-40190>).

У тексті Доктрини наголошується, що її метою є «захист українського суспільства від агресивного інформаційного впливу Російської Федерації, спрямованого на пропаганду війни, розпалювання національної і релігійної ворожнечі, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом або порушення суверенітету і територіальної цілісності України».

Правовою основою документа є Конституція України, закони України, Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента від 26 травня 2015 р. № 287, а також міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

У документі зазначається, що пріоритетами державної політики в інформаційній сфері, зокрема, є створення та розвиток структур, що відповідають за інформаційно-психологічну безпеку, насамперед у Збройних силах України, з урахуванням практики держав-членів НАТО; розвиток і захист технологічної інфраструктури забезпечення інформаційної безпеки України; забезпечення повного покриття території України цифровим мовленням, передусім прикордонних і тимчасово окупованих територій тощо.

Передбачається насамперед більш суворий контроль за інформацією, яку поширюють різні ЗМІ та інтернет-ресурси. Відтак зростуть повноваження державних регуляторних органів, «які здійснюють діяльність щодо інформаційного простору держави» та «законодавче врегулювання механізму виявлення, фіксації, блокування та видалення з інформаційного простору держави, зокрема з українського сегмента мережі Інтернет».

Водночас документ визнає факт «інформаційного домінування держави-агресора на тимчасово окупованих територіях», а тому проголошує

«забезпечення повного покриття території України цифровим мовленням, насамперед у прикордонних районах, а також тимчасово окупованих територій». Кошти виділятимуться і на створення власних програм, для чого передбачено гранти, та на створення позитивного іміджу України у світі.

Доктрина обґрунтовує такі поняття, як «стратегічні комунікації», «урядові комунікації», «кризові комунікації», «стратегічний наратив», а також визначає національні інтереси України в інформаційній сфері, актуальні загрози їх реалізації, механізм реалізації Доктрини.

Координацію діяльності органів виконавчої влади щодо реалізації Доктрини та забезпечення національної безпеки в інформаційній сфері має здійснювати РНБО, яка також визначатиме ключові заходи, відповідно до положень документа.

Кабінет Міністрів України забезпечуватиме здійснення інформаційної політики держави, фінансування програм, пов'язаних з інформбезпекою, спрямовуватиме і координуватиме роботу міністерств, інших органів виконавчої влади у цій сфері.

На Міністерство інформаційної політики України покладаються організація та забезпечення моніторингу засобів масової інформації та загальнодоступних ресурсів вітчизняного сегмента мережі Інтернет з метою виявлення інформації, поширення якої заборонено в Україні. Мінінформполітики також здійснюватиме моніторинг загроз національним інтересам і національній безпеці в інформаційній сфері.

Крім того, Міністерство має формувати поточні пріоритети державної інформаційної політики та здійснювати контроль їх реалізації, координувати діяльність центральних і місцевих органів виконавчої влади у сфері забезпечення інформаційного суверенітету України, урядових комунікацій, кризових комунікацій, зокрема під час проведення антитерористичної операції та в особливий період. Також на нього покладається завдання вироблення і впровадження стратегії інформаційного забезпечення процесу звільнення та реінтеграції тимчасово окупованих територій.

Міністерство інформполітики має сприяти Міністерству закордонних справ України у донесенні та представленні офіційної позиції України у іноземних засобах масової інформації.

Доктриною також покладається ряд завдань на Міністерство закордонних справ, Міністерство оборони, Службу безпеки України, Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації, розвідувальні органи, Національний інститут стратегічних досліджень.

Участь у забезпеченні захисту українського інформаційного простору від пропагандистської аудіовізуальної та друкованої продукції держави-агресора, розробці пріоритетів і стимулів розвитку українського кіно, телевізійного контенту, книгодрукування, зокрема щодо висвітлення героїчного спротиву українського народу російській агресії, забезпечення книгами навчальних закладів і бібліотек також братимуть Міністерство культури України, Державне агентство України з питань кіно, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, Державний комітет телебачення і радіомовлення України відповідно до їхньої компетенції.

Публікація Доктрини інформаційної безпеки викликала неоднозначну реакцію в експертному середовищі й українському суспільстві взагалі. Спектр

оцінок документа змінюється від визнання його важливості й упевненості, що доктрину слід було прийняти ще кілька років тому, до порівняння цього документа зі схожою доктриною інформнебезпеки, яка була прийнята в Росії у грудні 2016 р. Пригадали також і так званий «пакет Ярової» – «антитерористичний» пакет законопроектів, внесений депутатом російської Держдуми І. Яровою і сенатором В. Озеровим, який передбачає жорстке обмеження прав і свобод громадян РФ. Також деякі експерти висловили побоювання, що така доктрина може посприяти обмеженню свободи слова в Україні та обмежити права громадян.

Серед ключових аспектів нової Доктрини завідувач відділу досліджень інформаційного суспільства та інформаційних стратегій Національного інституту стратегічних досліджень Д. Дубов відзначив викладене державою бачення розвитку й функціонування свого інформаційного простору і визначення, що Російська Федерація є супротивником, який веде системну інформаційну війну. «У документі є пропозиції, як реагувати на агресію та забезпечувати інформацією громадян. Доктрина також визначає поняття “стратегічного наративу” і вказує, що медіа мають самі себе регулювати, але при цьому повинні нести соціальну відповідальність», – вказує експерт (<http://www.radiosvoboda.org/a/28336852.html>).

За словами Д. Дубова, сам факт визначення цих понять і винесення цих питань на публічне обговорення є важливим. Щоправда, між доктриною та імплементацією ще буде робота над законопроектами, нормативно-правовими актами Кабміну і громадські обговорення. Д. Дубов припускає, що протягом найближчих трьох-шести місяців посадовці писатимуть проекти документів для практичної реалізації.

Експерт зі стратегічних комунікацій ГО «Інформаційна безпека», експерт-заступник міністра інформаційної політики Т. Попова вважає прийняту Доктрину інформаційної безпеки помітним кроком уперед у діяльності держави щодо протидії російській інформаційній агресії. На думку експерта, головним досягненням є спроба визначити та гармонізувати повноваження органів влади, силових структур щодо їхньої діяльності із захисту інтересів суспільства і держави в інформаційній сфері, національного інформаційного простору (<http://www.radiosvoboda.org/a/28337376.html>).

Заслуговує на увагу нормативне визначення ряду термінів, зауважує Т. Попова. Зокрема, фактично розмежована проблематика урядових комунікацій і стратегічних комунікацій. Зазначене дасть змогу позбутися певного дублювання і сконцентрувати проблематику стратегічних комунікацій переважно в контексті діяльності сектору безпеки та оборони держави.

Нарешті на рівні нормативного акта закріплено термін «нاراتив», який є одним з ключових у діяльності суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки. Хоча дивно, що в Доктрині вказана розробка Міністерством інформаційної політики виключно одного «стратегічного наративу». Їх може бути декілька, залежно від ситуацій і наративів супротивника, вважає експерт.

Метою Доктрини задекларовано «уточнення засад формування та реалізації державної інформаційної політики насамперед щодо протидії руйнівному інформаційному впливу Російської Федерації в умовах розв'язаної нею гібридної війни». Але, на думку Т. Попової, така мета більше підходить до іншого документа, який має визначати основні засади державної інформаційної

політики, особливо її структуру і зміст. Поки що такого документа на державному рівні в Україні не існує.

Крім того, експерт вважає відкритими питання щодо методології підходів до проблематики забезпечення інформаційної безпеки, які закріплені в Доктрині. Зокрема, Т. Попова вбачає за необхідне поставити на перше місце співвідношення понять «інформаційна безпека» та «кібербезпека». Вона констатує, що українська наука чітко обґрунтувала необхідність розгляду національного сегмента кіберпростору як складової частини інформаційного простору держави, з чого випливає і логічність розгляду питань кібербезпеки в контексті інформаційної безпеки. Але в ряді країн застосовуються інші підходи до цього питання, наголошує експерт. Так, в аналітичній доповіді *Information Warfare Boundaries for an Army in a Wireless World* від корпорації RAND, одного з найавторитетніших дослідних центрів світу, на замовлення сухопутних військ ЗС США у 2013 р. зазначено, що у практичній діяльності органів військового управління, суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки інформаційне середовище необхідно розглядати як єдине середовище у двох вимірах: людському та технічному. Розгляд інформаційного середовища та кіберсередовища (і, відповідно, інформаційної безпеки та кібербезпеки) як окремих паралельних інституцій (напрямів діяльності) визнано необґрунтованим та штучним (тобто визнано методологічною помилкою).

На жаль, констатує Т. Попова, у діяльності українських державних структур відбулося штучне відокремлення інформаційної безпеки та кібербезпеки, що відображено в ряді нормативно-правових актів. Розбалансованість і розпорошеність діяльності, інституційна невизначеність при таких підходах є чинником зменшення ефективності заходів інформаційного протидіювання з боку України, вважає вона.

Т. Попова вбачає кілька ризиків щодо успіху реалізації положень Доктрини. Це насамперед уже традиційна для українських органів влади невідповідність між рівнем нормативного регулювання того чи іншого напрямку їхньої діяльності та реальними кроками щодо виконання ними положень правових актів. Щоб не допустити повторення цієї тенденції стосовно Доктрини, доведеться дуже ретельно попрацювати над новими нормативно-правовими актами, оскільки Доктрина не є нормативним актом прямої дії, яка регулює виключно всі аспекти діяльності щодо забезпечення інформаційної безпеки. Вона окреслює стратегічні питання, а центральні органи виконавчої влади, структури сектору безпеки та оборони мають деталізувати та конкретизувати її вимоги в інших нормативних документах.

Іншим ризиком, на думку експерта, є відсутність реально працюючих механізмів координації діяльності у сфері інформаційної безпеки. Деякі успішні приклади горизонтальної взаємодії органів влади, волонтерські проекти, проекти у форматі «ручного управління» – є винятком з правил, які лише підтверджують необхідність офіційної координації з боку держави. Безумовно, необхідність централізації діяльності, дієвих алгоритмів координації та контролю в тексті Доктрини задекларовані. Але, з іншого боку, механізми зазначеного не прописані. Це є підставою говорити про певні ризики, бо РНБО отримала завдання координації діяльності, не маючи при цьому необхідних повноважень і ресурсів, які притаманні центральним органам виконавчої влади. Мінінформполітики в існуючому вигляді також не зможе виконати певні

завдання, не будучи до того ж офіційною складовою частиною сектору безпеки та оборони держави і суб'єктом боротьби з тероризмом.

І якщо Мінінформполітики серед інших міністерств і відомств виконавчої влади визнано фактично головним суб'єктом забезпечення інформаційної безпеки, то це накладає певні зобов'язання. Особливо щодо проблематики активних заходів інформаційного впливу, необхідності координації діяльності силових структур, які, між іншим, зобов'язані займатися такими чутливими заходами, як інформаційні та психологічні операції. Тобто, вважає експерт зі стратегічних комунікацій ГО «Інформаційна безпека» Т. Попова, на порядку денному перезавантаження МПП, для якого потрібні політична воля, професіоналізм і кадровий ресурс (<http://www.radiosvoboda.org/a/28337376.html>).

Медіа-експерт Д. Дуцик у свою чергу зауважила, що в Доктрину не включено Міністерство з окупованих територій, хоча в урядовому плані дій воно теж долучене до вирішення інформаційних моментів. Експерт також підкреслила, що «розробники Доктрини, на жаль, не дослухалися до частини рекомендацій, які надавалися експертами від ОБСЄ та НАТО, коли Міністерство інформаційної політики представляло перший варіант документа. Цей варіант більш структурований. Проте залишається багато питань до того, як прописано національні інтереси України в інформаційній сфері, як визначаються загрози» (<http://ua.korrespondent.net/ukraine/3820536-vsikh-pereviriat-vlada-prydumala-novyi-zakhyst-vid-uf>).

Координатор групи «Інформаційний опір» народний депутат Д. Тимчук, коментуючи прийняття Доктрини інформаційної безпеки, зазначив, що такий документ країні потрібен давно, тому дивно, що він з'явився лише в 2017 р. «Ще до початку російської агресії, а особливо під час неї ми бачили, що втримати “інформаційний фронт” для України не менш важливо, ніж військовий. І насторожувало, що три роки жодних концептуальних документів, які б стосувалися питання безпеки інформаційної галузі, по суті, запропоновано не було», – зауважив він.

У Доктрині розписана відповідальність конкретних структур у питанні інформаційного суверенітету, що є головним, вважає Д. Тимчук. При цьому Доктрина не позбавлена певних проблем, зокрема дублювання обов'язків, констатує депутат. Зокрема, завдання, які ставить Доктрина перед Міністерством інформаційної політики, перекликаються з обов'язками спецслужб у галузі захисту інформаційної безпеки.

«Є відповідні структури у складі СБУ, у них своя логіка роботи. Ці структури можуть не лише моніторити, а й у межах свого відомства проводити розслідування, починати карні справи, тобто здійснювати повний цикл заходів, аж до доведення до суду. МПП такими можливостями не оперує, не може займатися оперативно-розшуковою діяльністю і в певній частині просто дублює повноваження СБУ щодо моніторингу... Як на мене, доцільніше було б підсилити ті структури, які є у складі наших спецслужб. За моєю інформацією, там не вистачає робочих рук, ресурсів, замість цього передбачається дублювання функцій», – зазначив Д. Тимчук.

Юрист Центру демократії та верховенства права А. Сафаров стверджує, що документ не передбачає нічого, що якимось чином змінювало б права та обов'язки всіх суб'єктів інформаційної сфери України. Він вважає, що органи влади могли виконувати ці завдання і без Доктрини, оскільки це прямо

передбачено в положеннях, що регулюють їхню діяльність. Так, він зазначив, що, наприклад, відповідальність за поширення закликів до втрати незалежності України і так передбачена у Кримінальному кодексі, а блокування сайтів вважається у такому випадку досудовим заходом і не є чимось новим. На його думку, бракує Доктрині й конкретики. Майбутні зміни до законодавства щодо механізмів інформаційної взаємодії між владою, ЗМІ та суспільством у документі лише «розпливчато» згадуються, але не зазначено, у чому вони мають полягати (<http://www.radiosvoboda.org/a/28336852.html>).

«Документ нібито є, але насправді він нічого не регулює», – вважає експерт. На думку юриста, аналіз Доктрини показує, що, незважаючи на гучну назву, документ має скоріше декларативний характер. «Можна сказати про Доктрину дві речі: хорошу і погану. Хороша: доктрина не зачіпає прав і свобод громадян, не підвищує втручання держави в реалізацію прав на інформацію і свободу слова більше, ніж передбачено чинним законодавством. Погана: а навіщо взагалі приймається на рівні нормативно-правового акта документ, який має суто декларативний характер? Який насправді не визначає якихось принципових позицій держави в забезпеченні інформаційної безпеки, крім загальних вказівок, що держава повинна цим займатися?» – зауважує А. Сафаров

(<http://ua.korrespondent.net/ukraine/3820536-vsikh-pereviriat-vlada-prydumalano-vyi-zakhyst-vid-rf>).

«Декларативним документом» вважає Доктрину голова Інституту масової інформації О. Романюк. Також, на її думку, поки зарано говорити, чи стане вона механізмом цензури. «Для того щоб Доктрина запрацювала на практиці, потрібні зміни в законодавстві, – констатує експерт. – І взагалі щось можна буде сказати тільки після практичного застосування Доктрини, трансформації її в конкретні механізми і закони. До цього оцінювати Доктрину сенсу немає – сама по собі вона цілком збалансована. Питання в тому, як її інтерпретують» (<http://hromadske.ua/posts/doktrina-informacii-noi-bezpeki>).

За словами медіа-експерта Н. Лігачової, Доктрина по своїй суті поки декларативна і зрозуміти, яким чином будуть реалізовувати поставлені завдання, можна буде тільки виходячи з тієї законодавчо-нормативної бази, яка буде напрацьована далі. «Один з її недоліків, що положення Доктрини пов'язані перш за все з агресією Росії. Мені здається, що це свідчить про те, що Україна і автори Доктрини поки не мають уявлення, яким чином повинна забезпечуватися інформаційна безпека України, з урахуванням усіх загроз. Можна сказати, що це не стільки загальна Доктрина інформбезпеки, скільки стратегія протидії загрозам з боку Росії нашій інформбезпеці. Але те, що в нашій Доктрині згадується суспільне мовлення і розвиток медіа-грамотності населення і досить багато є про доступ до публічної інформації, великий плюс», – зазначила Н. Лігачова

(<http://apostrophe.ua/ua/news/society/media/2017-02-28/doktrina-informacionnoj-bezopasnosti-ukrainy-mediaekspert-ukazala-na-nedostatki-dokumenta/88336>).

Те, що Доктрина є декларативним документом, а не інструкцією до дій, визнає і одна з її розробників В. Сюмар. «По ідеї, на виконання Доктрини мають легше ухвалюватися відповідні закони, хоч у нашій реальності це не завжди працює. Але в будь-якому разі мати такі загрози і не мати доктрини, яка є і в Росії, і в багатьох європейських країн, то взагалі сором. Доктрина показує

напрям руху. Вона має бути», – зазначила вона в коментарі на Facebook (<http://www.umoloda.kiev.ua/number/3127/180/109183>).

Ряд ЗМІ опублікували критичні статті щодо змісту Доктрини, ґрунтуючись на заяві А. Портнова, екс-депутата і головного юриста В. Януковича, який звинуватив авторів Доктрини у плагіаті відповідного російського документа. «Думаю, що для того аби інформаційно убезпечити себе від Росії, не обов'язково було брати за основу указ російського президента, повторювати його назву, структуру і ключові норми одразу ж через два місяці після його прийняття в РФ. Нічого не заважало вигадати своє», – написав він у Facebook. Цю ж новину одразу підхопив пропагандистський сайт «Страна.UA» та ряд інших ресурсів, наближених до «русского мира».

Цю заяву спростувала голова парламентського Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики В. Сюмар. «Як один з авторів Доктрини скажу відверто: російську доктрину звісно читала, як і ще штук 20 аналогічних доктрин. І різницю можу пояснити на пальцях, бо спільного там майже нічого немає. Я з таким же успіхом можу сказати, що росіяни списали свою доктрину в латвійців, бо там вона з такою ж структурою була ухвалена в 2011 р.», – відповіла вона на звинувачення на своїй сторінці у соцмережах (<http://www.umoloda.kiev.ua/number/3127/180/109183>).

Припущення, що Доктрина інформбезпеки України нібито списана з російської, відкинув і міністр інформаційної політики Ю. Стець. «Ми намагалися пройти великий етап обговорення, щоб потім було менше критики. Зрештою ключова критика, яку я почув, що це було скопійовано з доктрини інформаційної безпеки РФ, яка була написана і опублікована три місяці тому. Якщо врахувати, що ми над своїм документом працювали два роки, то це, як мінімум, безглуздо», – сказав міністр. – Якщо хтось критикує цей документ, він просто не читав ні російську доктрину, ні українську» (<https://ukr.media/politics/294510>).

Досить поширеною в ЗМІ є також теза про те, що Доктрина інформаційної безпеки обмежує свободу слова. За словами колишнього виконавчого директора Української Гельсінської спілки з прав людини В. Яворського, Доктрина закладає державну систему постійного моніторингу веб-ресурсів, а це, на його думку, передбачає встановлення цензурованих шлюзів, які відокремлять український Інтернет від світу.

Правозахисник пояснює, що блокування сайтів існує практично у кожній країні світу, але це робить оператор інтернет-послуг за рішенням суду. У таких умовах компанії несуть відповідальність перед клієнтами і залишаються прозорими. Коли ж держава має технічне обладнання для моніторингу та обмеження доступу до інформаційних ресурсів, контролювати процес майже неможливо, стверджує правозахисник. «За такою схемою працюють не так багато країн у світі: Росія, Китай, Білорусь і ще декілька, – зауважив він. – Замість повної інтеграції в міжнародний інформаційний простір, Україна встановлює паркан. Підстави для блокування сайтів настільки абстрактні, що орган влади на свій розсуд зможе тлумачити, що загрожує безпеці, а що ні».

Медіа-експерт Н. Лігачова звертає увагу, що в документі є багато норм, які викликають стурбованість. «Зокрема, пункт пов'язаний з можливою спробою провести законодавчо позасудове або досудове блокування сайтів. І ось останні ініціативи З. Шкіряка про блокування сайтів “ВКонтакте” і “Однокласники”

(читати російською. – Прим. ред.) породжують думку, що цю Доктрину можуть використовувати для якихось кроків у цьому напрямі. Хоча цьому є потужний опір з боку громадських організацій і провайдерів, але, тим не менше, громадянському суспільству потрібно уважно стежити, яким чином будуть імплементувати пункти Доктрини», – пояснила Н. Лігачова.

Тим часом про те, яким чином і ким проводитиметься моніторинг в Інтернеті, не можуть поки сказати ні в міністерствах, ні експерти. В ІТ-спільноті кажуть, що поки на них ця Доктрина істотно не вплине, оскільки моніторинг у мережі вже і так існує, але з інших питань: пропаганда насильства, порно, наркотиків. Усе може змінитися, якщо приймуть не тільки Доктрину, а й розроблять відповідні законопроекти. «Для ІТ у доктрині немає нічого нового, усе залежить від того, які закони будуть прийняті і як це все буде повернуто. Якщо буде закон, що провайдери будуть зобов'язані блокувати доступ до якихось сайтів, то це вже аналог Роскомнадзора і подорожчання для провайдерів. Якщо буде закон про покарання за пост у соцмережах, то аналог пакета Ярової», – вважає директор компанії інтернет-провайдера Д. Іваньков.

За словами політолога М. Спиридонова, небезпека Доктрини в тому, що таким чином спробують контролювати не тільки ЗМІ, а й простих українців. «Моніторинг Інтернету, який здійснюватиме СБУ, Мінінформполітики, стосується і простих українців, так як Інтернет буде моніторитися на дуже розмитих підставах, що залишають широкий простір для зловживань. Якщо я, наприклад, критикую Прем'єр-міністра, мені можуть приписати, що це суперечить національним інтересам. Але все-таки, я думаю, більшою мірою це стосуватиметься експертів і блогерів, тому що вже до зовсім рядового українця руки не дійдуть. Якщо щось не подобається, критика влади наприклад, то відповідно до цієї Доктрини можуть контролюватися всі. Я не виключаю, що можуть бути в Україні проросійські блогери, які отримують гроші в Москві і зазіхають на національну безпеку, але в 90 % випадків це буде саме дубинка, якою будуть бити по неугодиним владі», – зазначає М. Спиридонов (<http://apostrophe.ua/ua/news/society/2017-03-01/doktrinu-informatsionnoy-bezopasnosti-ukrainyi-nazvali-dubinkoy-kotoroy-budut-bit-po-neugodnyim/88394>).

На його думку, щоб Доктрина нормально запрацювала, потрібно більш чітко прописати, за якими принципами влада бачать загрозу нацбезпеці. «У документі загальні фрази і під них можна підвести багато всього. Якщо проаналізувати стрічку в Facebook, то 60 % критичних публікацій там про те, що в країні відбувається, тобто за кожну другу публікацію можна висувати претензії», – підсумував експерт.

У свою чергу політолог Р. Бортник зазначає, що в самій Доктрині немає нічого протиправного або неконституційного і кардинально вона поки нічого не змінить. «Але є одна велика небезпека – аналіз та прочісування Інтернету на предмет неугодної інформації треба було виписати більш конкретно. Зараз є загроза, що під таку категорію даних може підпадати будь-яка неугодна інформація. У таких випадках може початися “полювання на відьом”, коли українців будуть притягати до відповідальності за якісь записи в Інтернеті», – припускає експерт (<http://lenta.com.ua/2061179.html>).

Утім, за словами експерта Національного інституту стратегічних досліджень Д. Дубова, будь-які регуляції та обмеження, у тому числі й у мережі, здійснюватимуться лише в рамках чинного українського законодавства. «Це не

буде позасудове рішення, як це відбувається у Російській Федерації. Генеральна прокуратура вирішила – заблокувала, Роскомнадзор вирішив – заблокував. Драконівських механізмів ніхто не пропонуватиме, – каже він. – Після 2014 р. громадянське суспільство довело, що з ним потрібно рахуватися».

Координатор групи «Інформаційний опір» народний депутат Д. Тимчук також спростовує побоювання щодо обмеження свободи слова. «Це не так. Утисків свободи слова немає. Деякі структури і до цього мали повноваження моніторингу медіа-ринку. Питання в іншому: як держава потім реагує на порушення. У нас, на превеликий жаль, держава через нечітке законодавство чи небажання суддів доводити справи до кінця не працює надміру ефективно в питанні захисту інформаційного суверенітету. Є матеріали в ЗМІ, які дестабілюють ситуацію в країні, але не отримують жодних покарань. Бо там іде так звана м'яка форма пропаганди», – констатує Д. Тимчук.

Водночас у Міністерстві інформаційної політики підкреслюють, що позицій, які обмежують громадянські права, у документі немає. «Я не бачу, яким саме чином моніторинг соціальних мереж і ЗМІ може “сприяти цензурі”». Українське законодавство і так на сьогодні містить норми, які зобов'язують правоохоронні органи відповідно реагувати на заклики до повалення конституційного ладу або порушення територіальної цілісності. У тому числі якщо такі заклики були опубліковані в ЗМІ, тобто моніторинг, у якомусь хаотичному порядку, здійснювався і так. Я можу запевнити, що Доктрина жодним чином не буде і не може бути застосована для скорочення прав і свобод громадян, які надані Конституцією. Більше того, за своєю логікою Доктрина є стратегічним документом і не може містити, та й не містить норм прямої дії. Вона визначає політику держави. Щодо відповідальності за пости в соціальних мережах, то, якщо ви відкриєте реєстр судових рішень в Україні, ви побачите, що подібні вироки там вже є», – зазначає заступник міністра інформаційної політики Д. Золотухін (<http://apostrophe.ua/ua/article/society/2017-02-28/borba-s-neugodnyimi-ili-s-rossiey-chto-stoit-za-doktrinoy-informatsionnoy-bezopasnosti/10590>).

Разом з тим він вважає, що «подібні заяви будуть запобіжником. Тобто у громадянського суспільства повинна бути своя “дубина”, яка б попереджала: ми не дозволимо, щоб держполітика використовувалася для скорочення якихось цивільних прав. Люди повинні моніторити, як застосовується документ, і не мовчати у разі порушень», – сказав Д. Золотухін.

Загалом експерти сходяться на думці, що поява Доктрини інформаційної безпеки України і вступ її в дію ще не означає, що інформаційний простір України радикально зміниться в одну мить. Тим більше що, як показує практика, перебіг інформаційних воєн, як і будь-яких інших, багато в чому залежить від фінансової складової. Якщо Українська держава, крім затвердження Доктрини, забезпечить ще і фінансову її підтримку – на інформаційних фронтах з'явиться шанс на перемогу. Поки ж очевидним позитивом є те, що в Україні почали ставитися до інформпротистояння як до реальної загрози. І попри те що в цьому напрямі ще необхідно зробити чимало, визначення основних принципів державної інформаційної політики, розподіл повноважень та відповідальності державних органів у забезпеченні інформаційної безпеки значно посилюють позиції України в інформаційному протистоянні і створюють, за умови прийняття у руслі Доктрини інформаційної

безпеки відповідного законодавства, необхідну основу для ефективного подолання інформаційних загроз у нинішній гібридній війні.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

А. Парубій наголосив, що народний депутат не має права, користуючись своєю недоторканністю, зневажливо ставитися до працівників правоохоронних органів держави під час виконання ними службових обов'язків. Про це він заявив у четвер, 16 березня, відкриваючи засідання парламенту. «Це моя думка і моя тверда позиція», – наголосив А. Парубій.

«Коли важлива консолідація усіх сил проти зовнішнього агресора, всередині країни відбувається розхитування держави. Те, що ми бачимо, це руйнування інститутів влади в країні, в якій триває війна», – сказав Голова ВР і наголосив, що «в час війни, як ніколи, має бути єдність, має бути розуміння тих викликів, які стоять перед нами».

Голова Верховної Ради підкреслив, що як і все українське суспільство підтримує новостворену поліцію. «Тому вважаю такі дії народного депутата неприйнятними. Це дискредитація парламенту і звання народного депутата України, зневага до державних інститутів, і це – руйнування влади і держави», – наголосив А. Парубій.

Спікер зазначив, що «в результаті цих подій відбувся інцидент у Верховній Раді» (15 березня. – Прим. ред.). А. Парубій повідомив, що дав доручення провести службове розслідування, про результати якого повідомить публічно. Також, за словами А. Парубія, 15 березня він провів конструктивні засідання з головами фракцій і парламентських комітетів.

А. Парубій наголосив, що сам часто бував у зоні проведення АТО на блок-постах, і його перевіряли навіть тоді, «коли був секретарем РНБО. «Без жодних питань я дозволяв на блок-пості перевіряти мій автомобіль на предмет наявності зброї і завжди з повагою ставився до наших бійців на передовій».

«Завтра відбудеться урочисте засідання до 100-річчя українського парламентаризму», – сказав А. Парубій, висловивши впевненість, що сьогодні «український парламент продемонструє суспільству якісну і системну роботу» (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 16.03*).

***

Перший заступник Голови Верховної Ради І. Геращенко під час круглого столу, присвяченого питанням удосконалення роботи контрольних пунктів в'їзду-виїзду та полегшення перетину лінії розмежування на Донбасі громадянами України, зазначила, що «для покращення безпекової та гуманітарної ситуації на Сході України надзвичайно важливим є впровадження цілодобового моніторингу СММ ОБСЄ, насамперед на контрольних пунктах в'їзду-виїзду».

Представник підгрупи з гуманітарних питань тристоронньої контактної групи І. Геращенко під час експертного обговорення зауважила, що питання

безпеки та поліпшення роботи КПВВ (контрольних пунктів в'їзду-виїзду) є одним з ключових у мінських групах і представники української сторони наполягають під час усіх міжнародних переговорів, аби спеціальна моніторингова місія ОБСЄ працювала не лише у денну пору доби, а й уночі.

Уповноважений Президента України зазначила, що «ключовими об'єктами, які потребують особливого цілодобового моніторингу місії ОБСЄ, мають бути КПВВ».

Політик розкритикувала той факт, що вже рік залишається заблокованим КПВВ «Золоте», відкриття якого значно розвантажить інші контрольні пункти.

І. Геращенко поінформувала, що ще восени 2016 р. МКЧХ запропонував технічну допомогу в реконструкції мосту, але через безпекові питання ремонт і досі не розпочато. «Систематичні порушення режиму тиші зі сторони незаконних збройних формувань, зрив відведення важкої техніки заважає початку ремонту цього важливого інфраструктурного об'єкта», – заявила І. Геращенко.

Серед найбільш проблемних питань роботи КПВВ І. Геращенко виокремила питання безпеки, облаштування блок-постів і створення нормальної інфраструктури та побутових умов, а також боротьбу зі зловживаннями на пропускних пунктах.

Крім того, політик зауважила, що КПВВ – як на Сході України, так і поблизу АР Крим – це лише тимчасовий захід, що існуватиме до відновлення контролю над українсько-російським кордоном. У цьому контексті вона наголосила на необхідності посилення тиску міжнародної спільноти на Російську Федерацію до повного відновлення територіальної цілісності України.

Засідання круглого столу на тему: «Контрольно-пропускні пункти в'їзду-виїзду: реалії та перспективи» відбувався за участі народних депутатів України, представників профільних міністерств і відомств України, представників міжнародних гуманітарних місій та громадських організацій (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2017. – 14.03*).

***

Верховною Радою України ухвалено Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей добровільного об'єднання територіальних громад, розташованих на територіях суміжних районів».

Законом вносяться зміни до Земельного кодексу України, законів України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», «Про місцеві державні адміністрації» і визначається порядок зміни меж районів і міст за поданням Кабінету Міністрів України, особливості добровільного об'єднання територіальних громад, розташованих на територіях суміжних районів та територіальних громад, до складу яких входять територіальні громади міст республіканського (Автономної Республіки Крим) або обласного значення, порядок призначення перших місцевих виборів в об'єднаних територіальних громадах, до складу яких увійшли територіальні громади, розташовані на територіях суміжних районів, особливості проведення чергових виборів до районних рад у разі, якщо до призначення таких чергових виборів Верховна Рада України не прийняла рішення про зміну меж відповідних районів.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 5520 (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 14.03).*

***

Верховною Радою України ухвалено ряд постанов про призначення місцевих виборів.

Відповідні проекти постанов зареєстровано за № 6157–6157-22 та 6158 (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 14.03).*

***

Верховною Радою України прийнято за основу законопроект про внесення зміни до ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції».

Проектом (реєстр. № 6172) пропонується встановити, що дія Закону України «Про запобігання корупції» не поширюється на військовослужбовців військової служби за призовом під час мобілізації, військової служби за контрактом осіб рядового складу, військової служби за контрактом осіб сержантського і старшинського складу, військової служби за контрактом осіб молодшого офіцерського складу, військової служби (навчання) курсантів вищих військових навчальних закладів, а також вищих навчальних закладів, які мають у своєму складі військові інститути, факультети військової підготовки, кафедри військової підготовки, відділення військової підготовки.

Документ прийнято з урахуванням поправки, виголошеної під час обговорення.

Народні депутати розглянули проект постанови «Про проведення парламентських слухань на тему: “Раціональна фармацевтична політика та забезпечення населення ефективними, безпечними та доступними лікарськими засобами”» (реєстр. № 5601).

Рішення щодо проекту буде прийнято на наступних пленарних засіданнях.

Перший заступник Голови Верховної Ради України І. Геращенко оголосила про входження народного депутата Ю. Буглака до складу депутатської фракції «Блок П. Порошенка» (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 14.03).*

***

Верховною Радою України прийнято за основу проект закону «Про внесення змін та доповнень до Закону України “Про Статут внутрішньої служби Збройних сил України” (щодо документального оформлення травм (каліцтва, поранення, контузії) учасниками АТО)».

Законопроектом пропонується внести до ст. 260 Статуту внутрішньої служби Збройних сил України зміни, які зобов’язують в обов’язковому порядку надавати військовослужбовцям, у разі їх направлення на лікування поза розташуванням частини, довідку про травму, яка у чинній нормі видається лише «за необхідності» і дає можливість лікарю військової частини трактувати необхідність видачі довідки про травму на свій розсуд.

Проект закону зареєстровано за № 3728 (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 16.03).*

***

Верховною Радою України прийнято за основу законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо мови аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації.

Проектом (реєстр. № 5313) пропонується внести зміни до законів України «Про телебачення і радіомовлення», «Про культуру» та «Про засади державної мовної політики», якими унормувати застосування мов у мовленні телерадіоорганізацій, зокрема визначити частку мовлення державною мовою телерадіоорганізацій загальнонаціональної, регіональної, місцевої категорій мовлення, телерадіоорганізацій, що здійснюють ефірне та/або багатоканальне (цифрове), супутникове мовлення; доповнити категорійний апарат базового закону визначеннями «ведучий (диктор) передачі», «музичний кліп», «новини» тощо **(Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 16.03).**

***

На засіданні 15 березня 2017 р. Комітет з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України розглянув ряд питань порядку денного.

Зокрема:

– проекти законів України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо мови роботи Верховної Ради України та її органів», внесеного Головою Верховної Ради України А. Парубієм (реєстр. № 6059), доопрацьований, і «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо недопущення обмеження права народних депутатів України та інших осіб на виступ рідною мовою мовних меншин під час засідань Верховної Ради України та її органів», внесеного народним депутатом О. Вілкулом (реєстр. № 6059-1). Комітет ухвалив рішення щодо звернення з листом до Комітету з питань правової політики та правосуддя, до предмета відання якого належать питання конституційного права, про надання висновків на зазначені проекти законів, на відповідність їх положенням Конституції України та перенести розгляд питання щодо документів до отримання висновків Комітету з питань правової політики та правосуддя;

– проект закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо подань про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності, затримання чи арешт народного депутата України», внесений народним депутатом М. Паламарчуком (реєстр. № 5213). Комітет ухвалив рішення щодо спрямування документа Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, який визначено головним з підготовки і попереднього розгляду зазначеного проекту;

– проект закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо окремих питань застосування антикорупційних механізмів до голови і членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та забезпечення незалежності цієї комісії)», внесений народним депутатом Ю. Дерев'янком (реєстр. № 5590). Комітет ухвалив висновок про те, що цей законопроект оформлено та зареєстровано без дотримання вимог закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, і прийняв

рішення щодо спрямування його до Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, який визначено головним з підготовки і попереднього розгляду зазначеного проекту;

– проект закону України «Про антикорупційні суди», внесений народними депутатами Є. Соболевим, О. Сироїд, І. Крульком, М. Найємом, С. Лещенком, С. Залішук (реєстр. № 6011). Ухвалено висновок і прийнято рішення щодо спрямування його Голові Верховної Ради та Комітету з питань правової політики та правосуддя, який визначено головним з підготовки і попереднього розгляду зазначеного проекту;

– лист народного депутата України С. Власенка від 8 лютого 2017 р. Комітет прийняв рішення взяти до відома інформацію про розгляд зазначеного листа і привернути увагу Генеральної прокуратури до положень відповідних вимог Конституції України та Закону України «Про прокуратуру»;

– звернення до комітету народного депутата О. Дроздика стосовно розгляду питання його присутності на пленарних засіданнях Верховної Ради України 9 та 23 вересня, 7 жовтня та 9 грудня 2016 р. (лист № 430/14 (44714) від 23.02.2017 р.);

– заяви народних депутатів А. Шкрум, І. Луценко, О. Сотник від 27 лютого 2017 р. (47538, 47549, 47555). Комітет ухвалив рішення затвердити тексти відповідей на ці заяви і направити їх Голові Верховної Ради України та народним депутатам України – авторам заяв (***Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*** – 2017. – 15.03).

***

Комітет з питань бюджету рекомендує парламенту проект закону «Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2017 рік”» прийняти за основу і в цілому.

Комітет з питань бюджету на черговому засіданні розглянув проект закону «Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2017 рік”», внесений Кабінетом Міністрів України.

Законопроектом передбачається внести зміни до ст.1 Закону та дод. № 2, 3 і 9, унаслідок чого збільшуються видатки та дефіцит державного бюджету на 100 млн грн (разом і за спеціальним фондом).

Зокрема, проектом пропонується залучити до спеціального фонду Державного бюджету на 2017 рік додаткові державні зовнішні запозичення у вигляді кредиту Ексімбанку Угорщини (у частині реалізації рамкового договору між урядом України та урядом Угорщини) у сумі 100 млн грн (при цьому загальний обсяг кредиту становитиме 50 млн євро) із спрямуванням на реалізацію інвестиційного проекту «Проект з розбудови прикордонної дорожньої інфраструктури на українсько-угорському державному кордоні», у зв'язку з чим за спеціальним фондом державного бюджету Державному агентству автомобільних доріг України передбачаються видатки розвитку за новою бюджетною програмою «Розбудова прикордонної дорожньої інфраструктури на українсько-угорському державному кордоні» (код 3111620) у такій же сумі.

Комітет з питань бюджету за підсумками розгляду ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді проект закону України «Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2017 рік”», внесений

Кабінетом Міністрів України, розглянути після прийняття в цілому проекту Закону України «Про ратифікацію Рамкового договору між Урядом України та Урядом Угорщини про надання кредиту на умовах пов'язаної допомоги» (реєстр. № 0136) (назва документа – за першоджерелом) і за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу та в цілому як закон з урахуванням пропозицій, викладених у висновку комітету.

Відповідний документ зареєстровано за № 6143 (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2017. – 15.03).

***

Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення рекомендує Верховній Раді прийняти у другому читанні та в цілому проект Трудового кодексу.

Члени комітету на засіданні 15 березня підтримали підготовлений до другого читання проект Трудового кодексу (реєстр. № 1658).

На початку засідання голова комітету Л. Денісова зазначила, що з метою доопрацювання законопроекту була створена спеціальна робоча група. Аби врахувати думку всіх сторін соціального діалогу до цієї групи увійшли представники державних органів, профспілок, організації роботодавців, громадськості, а також експерти й науковці. Відбулося 38 засідань, під час яких розглянуто пропозиції та поправки.

Попередньо перед засіданням комітету були проведені консультації між усіма сторонами для напрацювання компромісного документа з дотриманням балансу інтересів сторін трудових відносин. «Результатом нашої спільної роботи стала порівняльна таблиця, яка оприлюднена на сайті комітету. Загалом до неї увійшло близько 1 тис. 900 поправок від суб'єктів права законодавчої ініціативи», – повідомила голова комітету.

Членами комітету було розглянуто окремі пропозиції народних депутатів, які наполягали на їх голосуванні і врахуванні в порівняльній таблиці.

У свою чергу присутні представники спільних представницьких органів профспілок та організації роботодавців підкреслили, що проект Трудового кодексу є комплексним і спрямований на врегулювання усіх питань трудових правовідносин.

Довідково. Верховна Рада України у першому читанні прийняла новий проект Трудового кодексу України 5 листопада 2015 р. Проект закону № 1658 у першому читанні за основу підтримало 258 народних депутатів.

Чинний Кодекс законів про працю, який урегульовує трудові відносини в Україні, був прийнятий ще 1971 р. і не враховував особливостей ринкової економіки (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2017. – 15.03).

***

Відбулося розширене засідання Комітету з питань науки і освіти за участі членів комітету (завдяки прийнятій у 14 березня постанові Комітет з питань науки і освіти поповнився І. Констанкевич) першого заступника міністра освіти і науки України В. Ковтунця, директора Українського центру оцінювання якості освіти В. Карандія, заступника директора департаменту, начальника відділу з питань освіти, науки та інновацій Рахункової палати

України С. Васильєвої, прокурора відділу процесуального керівництва досудовим розслідуванням і підтримання державного обвинувачення управління нагляду за додержанням законів органами, які ведуть боротьбу з організованою злочинністю, Генеральної прокуратури України О. Новікова, віце-президента Київської школи економіки І. Совсун, представників освітянської галузі, громадськості та експертного середовища.

У порядку денному питання перспективи розвитку зовнішнього незалежного оцінювання в Україні; проект закону «Про внесення змін до Закону України “Про вищу освіту”» щодо забезпечення права на здобуття вищої освіти осіб, місцем проживання яких є тимчасово окупована територія України (реєстр. № 6116); проект закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо регіонального замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів» (реєстр. № 5547); затвердження внесення до порівняльної таблиці проекту закону «Про освіту» (реєстр. № 3491-д) додаткових пропозицій народних депутатів України.

Найгостріші дискусії розгорнулися навколо питання щодо проблем і перспектив розвитку зовнішнього незалежного оцінювання якості освіти в Україні.

Зовнішнє незалежне оцінювання запроваджено в Україні на початку 2000-х років з метою створення умов для реалізації конституційного права громадян України на рівний доступ до вищої освіти, визначення рівня навчальних досягнень вступників до вищих навчальних закладів, формування на цій основі порівняльної шкали результатів учасників зовнішнього оцінювання, що дає змогу вищим навчальним закладам провести якісний відбір абітурієнтів; з метою запобігання проявам корупції на етапі вступу до вищих навчальних закладів. «За своїм змістом ЗНО є національним стандартизованим іспитом для випускників загальноосвітніх навчальних закладів, а також інструментом педагогічного вимірювання», – зазначили парламентарі.

Згідно із Законом України «Про вищу освіту», ЗНО здійснюється спеціально уповноваженою державою установою, якою визначено Український центр оцінювання якості освіти, положення про який затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 31.12.2005 р. № 1312 «Про невідкладні заходи щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти».

Своє бачення щодо проблем і перспектив розвитку зовнішнього незалежного оцінювання якості освіти висловили директор Українського центру якості освіти В. Карандій, перший заступник міністра освіти і науки України В. Ковтунець, заступник директора департаменту, начальник відділу з питань освіти, науки та інновацій Рахункової палати України С. Васильєва, прокурор відділу процесуального керівництва досудовим розслідуванням і підтримання державного обвинувачення управління нагляду за додержанням законів органами, які ведуть боротьбу з організованою злочинністю, Генеральної прокуратури України О. Новіков, віце-президент Київської школи економіки І. Совсун, директор методичного центру управління освіти Чернігівської міської ради, координатор Асоціації керівників шкіл України Я. Тимошенко, академік-секретар відділення загальної середньої освіти Національної академії педагогічних наук України О. Ляшенко.

Точки зору промовців істотно різнилися, проте всі погодилися з тим, що зовнішнє незалежне оцінювання, як одна з успішних реформ у нашій державі,

відбулося. Перший заступник голови Комітету з питань науки і освіти О. Співаковський висловив подяку Агентству США з міжнародного розвитку (USAID), американським радам з міжнародної освіти в Україні та особисто директору американських рад Я. Бачинському за підтримку і сприяння у створенні та впровадженні зовнішнього незалежного оцінювання в нашій державі.

Учасники засідання констатували, що за часів існування в Україні системи ЗНО в суспільстві сформувався досить позитивне ставлення до нього, довіра до результатів і переконання, що відбір студентів на цих засадах став прозорішим й об'єктивнішим.

У грудні 2016 р. Фонд «Демократичні ініціативи» ім. І. Кучеріва разом з фірмою «Юкрейніан соціолоджі сервіс» провели загальнонаціональне соціологічне опитування «Освіта в Україні» з проблем стану освіти, корупції в освіті та ставлення громадян до ЗНО, за результатами якого було встановлено, що українці стабільно підтримують систему вступу до вишів через зовнішнє незалежне оцінювання. Про це свідчать відповіді щонайменше 57 % опитаних у 2016 р. (у 2015 р. підтримка становила 52 %), тоді як не підтримують таку систему 22 % (у 2015 р. – 25 %).

Більшість громадян України переважно позитивно оцінюють вплив ЗНО на деякі аспекти освітнього процесу та соціального життя загалом. Так, наприклад, абсолютна більшість опитаних висловлює згоду з тим, що ЗНО ставить усіх у рівні умови (згодні з цим – 63 %, незгодні – 22 %), стимулює учнів не сподіватися на чийсь допомогу, а вчитися (згодні з цим 63 %, незгодні – 20 %), дало змогу обдарованим дітям вступити до будь-якого вишу, навіть найпрестижнішого (згодні з цим 59 %, незгодні – 21 %), обирати кращих студентів (згодні – 55 %, незгодні – 25 %), стало кроком до справедливості у державі (згодні – 51 %, незгодні – 26 %). Натомість відносна більшість опитаних вважають, що ЗНО зменшило рівень корупції під час вступу до вишу (згодні – 48 %, незгодні – 29 %).

За словами О. Співаковського, стосовно наявних проблем з реалізацією ЗНО найчастіше опитані висловлювали сумніви у чесності дотримання закладених процедур тестування (36 %, у 2015 р. – 40 %). «Якщо розглядати можливі варіанти вдосконалення системи вступу до вишів за результатами ЗНО, то опитані найчастіше відзначали необхідність краще готувати учнів у школах до складання тестів (43 %, у 2015 р. – 40 %). Таким чином, можна стверджувати, що в Україні сформовано відповідну нормативно-правову базу у сфері здійснення зовнішнього незалежного опитування та моніторингу якості освіти, забезпечено дієві механізми його проведення та унормовано діяльність відповідних органів, на які покладено безпосередню відповідальність за проведення зовнішнього незалежного оцінювання», – зазначив він.

У виступах представників Рахункової палати та Генеральної прокуратури України прозвучали критичні зауваження щодо ряду недоліків у проведенні зовнішнього незалежного оцінювання у 2013–2016 рр., що мали місце за часів попереднього керівництва Українського центру оцінювання якості освіти, які також виступили предметом гострого обговорення на засіданні комітету.

За результатами обговорення народні депутати України, які є членами комітету, ухвалили одностайне рішення доопрацювати запропонований проект рішення з цього питання з урахуванням висловлених зауважень і пропозицій та

повернутися до його розгляду на наступному засіданні комітету, яке відбудеться 22 березня.

Щодо розгляду проекту постанови «Про відзначення 150-річчя від дня народження української письменниці та громадського діяча Лесі Українки (Лариси Петрівни Косач-Квітки)» (реєстр. № 5675).

25 лютого 2021 р. Україна відзначатиме 150 років від дня народження геніальної української письменниці Лесі Українки. Тож проектом пропонується заздалегідь забезпечити створення належних організаційно-правових умов для відзначення ювілею поетеси на державному рівні, популяризації інтелектуального здобутку видатної письменниці та залучення широкого кола громадськості до участі в культурному житті України. Під час обговорення проекту постанови були озвучені додаткові пропозиції від народних депутатів і керівництва Міністерства освіти і науки. Тож комітет ухвалив одностайне рішення рекомендувати парламенту прийняти документ за основу і в цілому, а також з урахуванням поданих під час засідання комітету пропозицій **(Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 16.03).**

***

Комітет з питань свободи слова та інформаційної політики ухвалив ряд рішень щодо представництва у суспільних медіа-проектах.

Інтерес присутніх викликала інформація щодо проведення популярного пісенного конкурсу «Євробачення–2017». Пов'язаним із цією резонансною культурною подією планам, фінансовим та організаційним розрахункам і заходам присвятив свій виступ заступник генерального директора ПАТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України» П. Грицак. Заслухавши цю інформацію та взявши її до відома, парламентарі прийняли рішення щодо кандидатури свого представника до складу робочої групи для забезпечення контролю за проведенням тендерних закупівель для потреб пісенного конкурсу. Цю місію доручено народному депутату України Г. Шверку.

За результатами подальшого обговорення винесених на засідання питань комітет прийняв також рішення щодо кандидатури члена Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики для участі у засіданні примирної комісії з розгляду трудового спору між найманими працівниками Державного підприємства «Національне газетно-журнальне видавництво» та Міністерством культури України. До комісії рекомендовано народного депутата України Ф. Бендюженка.

Для участі в роботі Організаційного комітету конференції Pay TV in Ukraine-2017, яка відбудеться у вересні цього року, представниками від комітету обрано народних депутатів України Г. Шверка і В. Севрюкова. Конференція, що стане частиною Міжнародного медіа-форуму Kiev Media Week, організована Телекомунікаційною палатою України за підтримки Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення та партнерської участі компанії «Воля» **(Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 16.03).**

***

Голови парламентських фракцій домовилися провести розслідування і дізнатися, хто дав дозвіл поліцейським та нацгвардійцям зайти 15 березня у сесійну залу Верховної Ради. Таку інформацію оприлюднив журналістам народний депутат з фракції «Батьківщина» С. Соболев після зустрічі голів фракцій у кабінеті спікера А. Парубія.

За його словами, фракції визнали факт, що у країні стався «безпрецедентний випадок», коли працівники Нацполіції потрапили до ложі уряду в залі парламенту. «Ми домовилися провести розслідування, хто дав дозвіл провести у залу цих осіб», – зазначив депутат. За словами С. Соболева, А. Парубій знав, що сьогодні планують привести у Верховну Раду правоохоронців, але дозволу на їх входження до зали не давав. «Він знав про сценарій, що будуть заводити якихось осіб, фактично О. Сироїд доручили вести засідання без відома про це», – зазначив він.

Як повідомлялося, у середу вранці, 15 березня, віце-спікер Верховної Ради О. Сироїд закрила ранкове засідання парламенту, пояснивши це тим, що до сесійної зали парламенту незаконно увійшли працівники поліції Донецької області (*Українська правда (www.pravda.com.ua/news)*. – 2017. – 15.03).

***

У Комітеті з питань податкової та митної політики відбулася зустріч народних депутатів з делегацією Великого Герцогства Люксембург на чолі з міністром закордонних справ Люксембургу Ж. Ассельборном.

У зустрічі взяли участь голова комітету Н. Южаніна та керівник групи міжпарламентських зв'язків з Люксембургом В. Корчик.

Під час зустрічі, яка відбулася 14 березня перед ратифікацією Конвенції між Урядом України і Урядом Великого Герцогства Люксембург про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і на капітал (назва документа – за першоджерелом), обговорено ряд важливих питань для України в частині ратифікації цієї Конвенції, а також налагодження двосторонніх міжпарламентських зв'язків.

Голова комітету Н. Южаніна нагадала, що, починаючи з весни 2016 р., в Україні активно обговорюється і напрацьовується пакет законопроектів, які допомогли б протидіяти зменшенню податкової бази і переміщенню прибутків за кордон. «Ми маємо вжити законодавчих кроків для уникнення подвійного оподаткування і відображення подібних операцій у податковій звітності українських суб'єктів господарювання з тим, щоб усе відбувалося цивілізовано і прозоро», – переконана голова комітету.

Керівник групи міжпарламентських зв'язків з Люксембургом народний депутат України В. Корчик зазначив, що ратифікація Конвенції між Україною та Люксембургом має принести нам більше інвестицій з Європи: «Ми повинні думати на десятки кроків наперед, приймаючи подібні рішення. Усі розвинуті держави розуміють, що розвиток економіки і робочі місця на перспективу є важливішими, ніж збір податків зараз».

У свою чергу міністр закордонних справ Люксембургу Ж. Ассельборн запевнив українську сторону, що Люксембург не є і ніколи не був офшорною країною, не потрапляв у жодні сірі чи чорні списки. І усвідомлення цього народними депутатами при голосуванні за протокол та угоду у Верховній Раді є

вкрай необхідним. «І Україна, і Люксембург приєдналися до ініціативи Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) щодо протидії розмиванню податкової бази BEPS, тому ми повинні грати за однаковими правилами. Люксембург готовий надавати Україні усю потрібну інформацію щодо операцій українських суб'єктів господарювання в автоматичному режимі», – підсумував міністр.

Довідково. Законопроект від 19.12.2016 р. № 0125 «Про ратифікацію Конвенції між Урядом України і Урядом Великого Герцогства Люксембург про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і на капітал і Протоколу між Урядом України та Урядом Великого Герцогства Люксембург про внесення змін до Конвенції між Урядом України і Урядом Великого Герцогства Люксембург про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і на капітал» було прийнято 14 березня 2017 р. Відповідне рішення підтримало 236 народних депутатів (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 15.03).*

***

Комітет з питань фінансової політики і банківської діяльності на засіданні 14 березня заслухав першого заступника голови НБУ щодо Концепції нового валютного регулювання.

За результатами обговорення ухвалено рішення створити робочу групу за участі членів комітету і представників Національного банку України для кінцевого доопрацювання законопроекту «Про валюту» та його реєстрації у парламенті.

«Наша валютна політика має стати основою для розвитку технологічного виробництва та експансії українських виробників на світові ринки. Коли валютна політика стане дієвим інструментом промислової та торговельної політики, Україна отримає бажаний розвиток», – заявив голова комітету С. Рибалка. За його словами, «саме залежність від світових цін на сировину та слабкість внутрішнього виробника є причиною кризи в Україні. Якщо кардинально не змінити політику, далі буде тільки гірше».

С. Рибалка підкреслив, що в основу успіху економік Німеччини, Японії чи Китаю у розвитку власного виробництва та захопленні світових ринків була покладена ефективна валютна політика.

Голова комітету переконаний, що кожна пропозицію щодо валютного регулювання в Україні необхідно розглядати з огляду на ці головні завдання. «Має надаватися максимальна допомога експортерам продукції та послуг із високою доданою вартістю та обмеження для експортерів сировини. Українському виробнику має бути більш вигідно повертати валютну виручку та тримати гроші в Україні і створювати виробництва тут, аніж виводити їх за кордон. Зовнішньому інвестору також треба створити такі умови, щоб йому було більш вигідно реінвестувати власні прибутки у виробництво саме на території України, аніж виводити валютну виручку за межі нашої держави», – зауважив С. Рибалка (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 15.03).*

***

Комітет з питань аграрної політики та земельних відносин рекомендує парламенту прийняти у другому читанні та в цілому проект закону України про внесення змін до Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» (щодо уточнення деяких термінів та понять).

21 лютого 2017 р. законопроект (реєстр. № 4570) було розглянуто Верховною Радою України у першому читанні та прийнято за основу.

Пропозиції та поправки народних депутатів України до законопроекту встановлений Регламентом Верховної Ради України термін до Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин не надходили.

Як вважають у комітеті, прийняття законопроекту врегулює законодавчі розбіжності використання окремих понять при розробленні та впровадженні програм страхування для аграрної галузі, а також надасть можливість сільськогосподарським товаровиробникам рибної галузі отримувати державну підтримку у разі страхування своєї продукції (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 15.03*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент П. Порошенко наголошує, що найголовнішим для України сьогодні є дотримання демократії та забезпечення порядку. Глава держави нагадав, що 14 березня під час інциденту з так званою блокадою деякі «політикани» намагалися відібрати зброю та побити поліцейських, принизити їх лайкою.

«Я хочу сказати одне: Україна, як літак, який має два крила. Перше – це демократія, друге – це порядок. І летіти може лише тоді, коли ти маєш два крила», – зазначив Президент.

Президент наголосив, що він, як глава держави, є захисником демократії і захисником порядку: «Я нікому не дозволю в такий спосіб знущатися над суспільством, знущатися над добровольцями, над героями, над новими поліцейськими, бійцями Національної гвардії чи бійцями Збройних сил України, тим, хто вважає себе небожителем. Депутатська “корка” ще не дає тобі права знущатися над людьми» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 15.03*).

***

Президент П. Порошенко наголошує на інтенсивності та динамічності українсько-американських двосторонніх відносин. «Я думаю, що українсько-американські відносини мають фантастичну динаміку», – сказав П. Порошенко в інтерв'ю українським телеканалам.

Глава держави нагадав, що провів дві телефонні розмови з президентом США Д. Трампом і висловив упевненість, що ситуація для України в американському істеблшменті, Білому домі, Державному департаменті США змінюється на краще. «І я дуже тішусь цьому, бо приходить більше розуміння,

більше готовності рішуче діяти на захист свободи і захист демократії», – підкреслив Президент.

П. Порошенко нагадав про свою зустріч із віце-президентом США М. Пенсом: «Ми намітили цілу низку конкретних кроків щодо нашої співпраці».

Президент зауважив, що переговорний процес щодо проведення його зустрічі з президентом Сполучених Штатів Америки просувається інтенсивно.

Глава держави нагадав, що одразу ж після виборів та інавгурації президента США Д. Трампа «у нас було дуже багато фахівців, які малювали ситуацію для України в абсолютно чорних тонах». За його словами, говорили про те, що «за спиною України Росія та США домовляться про щось таємне, а Україна буде змушена виконувати це». П. Порошенко також нагадав, що під час виступу на Мюнхенській безпековій конференції підкреслив, що цього ніколи не буде: «Україна ніколи не прийме будь-які домовленості таємні чи відкриті змови щодо її долі без її безпосередньої участі». Президент зауважив, що ця позиція була підтримана всіма учасниками конференції.

За словами Президента, двопартійна підтримка у Конгресі та сенаті США, яку мала Україна завжди, на сьогодні реалізувалася в абсолютній інтенсифікації контактів між адміністраціями президентів двох держав, між Міністерством закордонних справ України і Державним департаментом США.

П. Порошенко також зазначив, що за його дорученням міністр П. Клімкін, який щойно повернувся із США, провів дуже ефективні зустрічі з державним секретарем США Р. Тіллерсоном, радником президента США з питань національної безпеки Г. МакМастером, впливовими людьми у Білому домі, Конгресі та сенаті США (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 15.03).

***

Президент П. Порошенко обґрунтував свою законодавчу ініціативу щодо унеможливлення подвійного громадянства в Україні. Президент підкреслив, що «ситуація була доведена до абсурду, коли губернатор, народний депутат чи державний чиновник хизувався перед суспільством наявністю двох чи трьох паспортів, впевнений у власній безкарності».

«Я буду робити все від мене залежне, щоб в українському парламенті були лише українські народні депутати з українським громадянством, бо це питання національної безпеки», – підкреслив Президент.

Глава держави навів приклад, коли народний депутат А. Артеменко під час допиту в Генеральній прокуратурі публічно заявив, що у нього є другий паспорт. «Я, як Президент, не збираюся з цим миритися», – сказав глава держави та нагадав, що запропонував парламенту розглянути законопроект, що унеможлиблює наявність подвійного громадянства. Особливо це стосується державних чиновників і народних депутатів.

За його словами, не може народний депутат чи державний чиновник при ухваленні надзвичайно важливих державних рішень керуватися інтересами іншої держави, ніж Україна. «Я буду робити усе від мене залежне, щоб таких людей позбавляти українського громадянства. І я пишаюся тим, що з цього приводу я маю повну підтримку українського суспільства», – резюмував П. Порошенко (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 15.03).

***

Президент П. Порошенко наголошує на незалежності роботи антикорупційних органів і важливості встановлення нових традицій роботи української правоохоронної системи.

«Я мрію про те, щоб в Україні кожен Президент не мав можливості і бажання бути поінформованим про хід розслідування», – підкреслив П. Порошенко в інтерв'ю українським телеканалам.

Президент зазначив, що керівник Національного антикорупційного бюро А. Ситник і керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Н. Холодницький можуть підтвердити повне неутручання глави держави у їхню роботу за весь час існування цих антикорупційних органів.

«Я пишаюся тим, що за моєю безпосередньою участю створена незалежна антикорупційна інфраструктура», – зазначив П. Порошенко (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>)*. – 2017. – 15.03).

***

Президент П. Порошенко підкреслює, що, крім створення незалежної антикорупційної інфраструктури, серед його пріоритетів є створення незалежної судової гілки влади. При цьому він закликав громадськість звернути увагу на процес формування Верховного Суду України.

Глава держави нагадав, що саме за його ініціативою була створена Конституційна комісія, що розробила проект судової реформи. Відповідні законопроекти були погоджені у Європейському Союзі, Венеціанською комісією, Сполученими Штатами Америки. І Верховна Рада України конституційною більшістю підтримала цю законодавчу пропозицію Президента та розпочала реформу.

П. Порошенко наголосив на своїй принциповій підтримці процесу реформування судової гілки влади. Ідеться про створення Вищої ради правосуддя, підвищення прозорості у Вищій кваліфікаційній комісії суддів, створення Громадської ради доброчесності, підвищення професійності та незалежності суддів, створення електронних декларацій для усіх чиновників, депутатів, у тому числі суддів. «І ті, хто не може пояснити джерела походження своїх доходів і своїх статків, не мають права більше називатися суддями», – підкреслив Президент.

«Зараз з'їзд суддів без Президента, без парламенту, без будь-якого політичного впливу, який був забраний, обирає членів Вищої ради правосуддя. Для нас зараз ключове – сформувати незалежний, професійний суд, який ефективно, із довірою суспільства зможе проаналізувати і вирішити у тому числі і долю Р. Насірова», – підсумував Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>)*. – 2017. – 15.03).

***

Підприємства, які продовжували виплачувати заробітну плату в українській валюті і сплачували податки до українського бюджету, були «острівками» присутності України на окупованих територіях, і вони мали

стати опорою реінтеграції цих земель після їх деокупації. Про це заявив Президент П. Порошенко в інтерв'ю українським телеканалам.

«Це були єдині місця, де функціонувала українська національна валюта, де не платили податки до так званих бюджетів “ЛДНР” або до Російської Федерації і в повному обсязі податки сплачувалися в Україну. Де забезпечувалася зайнятість і люди чітко розуміли: ті, хто працював на великих українських підприємствах, які залишалися нехай на окупованих територіях, але під українською юрисдикцією, що це – Україна, – підкреслив глава держави. – Якщо хочете – це були такі “острівки” України. Якір, яким ця територія трималася України. І, безумовно, ми збиралися використати їх при реінтеграції, при поверненні України на Донбас і поверненні Донбасу в Україну. Це були базові плацдарми для повернення України».

На переконання Президента, так звана блокада окупованих територій дала можливість агресору виправдати свої дії щодо визнання «паспортів ЛДНР», реєстраційних документів, автомобільних номерів. Так само це створило підґрунтя не лише для захоплення українських приватних і державних підприємств, а і виправдання їх передання олігархам-втікачам або російським олігархам. «Це знищило Україну на Донбасі. Це дуже небезпечна стратегія, дуже небезпечні дії», – наголосив він.

Президент нагадав, що ще до початку так званої блокади було запроваджено спеціальний порядок переміщення товарів через лінію розмежування. Уряд запропонував відкритий діалог суспільству в питанні обмеження або припинення переміщення окремих видів товарів через лінію перетину, а також пропонував спільний контроль за цим переміщенням.

За словами П. Порошенка, до такого контролю були запрошені й активісти, у тому числі учасники так званої блокади та її організатори. Однак пропозиція Прем'єр-міністра не знайшла підтримки. «Вони вийшли з переговорів, бо переговорів їм не потрібно. Потрібен піар, потрібен конфлікт, потрібна дестабілізація внутрішньополітичної ситуації в Україні. І це ще один доказ того, що сценарій цього писався не в Україні. І щирі, відкриті, прозорі почуття добровольців, всіх, хто щиро підтримував ці дії, були просто використані», – сказав Президент.

Глава держави також зауважив, що після так званої блокади частина підприємств відмовилася від співпраці з окупантами і проросійськими бойовиками та ухвалила рішення про повне припинення своєї роботи. «Ми побачили дві дії власників цих підприємств. Одні, дуже відповідальні, відмовилися від того, щоб перереєструватися в “ЛДНР” або Російській Федерації. Це, незалежно від прізвищ цих людей, – позиція громадянина України, яку я шаную і поважаю, – сказав П. Порошенко. – Інші ж перереєструвалися і внаслідок блокади почали сплачувати гроші до так званих бюджетів “ЛДНР”, де-факто фінансуючи тероризм. Це перші результати блокади: раніше платили в бюджет України, а зараз платять у бюджети окупантів».

Зважаючи на такий розвиток подій, владою і було ухвалено рішення про тимчасове припинення транспортного зв'язку із цими територіями. «Ми не могли прийняти продукцію із захоплених, вкрадених виробництв, і ситуація вимагала рішучих і швидких дій. І це перша мотивація, яка повністю забороняє переміщення товарів, а це були в основному лише товари цих українських

підприємств, через лінію зіткнення. Наголошую, що йдеться не лише про три переїзди, де стояли ці піарівські редути, а по всій території – автомобільні, залізничні та інші шляхи сполучення, які не дозволяють здійснювати переміщення товарів», – підкреслив Президент.

Разом з тим глава держави зауважив, що пункти пропуску на лінії розмежування продовжать свою роботу і можливість доступу на окуповані території міжнародних гуманітарних місій, а також українських громадян на підконтрольну Україні територію залишиться. «Ми ні в якому разі не закриваємо КПВВ, тобто пункти, де вони перетинають лінію зіткнення. І, навпаки, будемо робити все, щоб збільшити їхню кількість. Бо людина, яка переїжджає з окупованої території на територію, яка підконтрольна українській владі, це ще додаткове щеплення проти російської пропаганди», – сказав П. Порошенко та додав, що таким чином людина «може зберегти Україну в серці» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (http://www.president.gov.ua). – 2017. – 15.03).*

***

Президент України П. Порошенко провів зустріч із делегацією Азербайджану на чолі з міністром економіки цієї країни Ш. Мустафаєвим.

Сторони підкреслили готовність поглиблювати взаємовигідне співробітництво у торговельно-економічній сфері.

Глава Української держави позитивно оцінив динаміку відносин України та Азербайджану, яка стала можливою у тому числі і завдяки активізації двосторонніх контактів президентів країн.

У цьому контексті П. Порошенко назвав важливим проведення у 2017 р. у Києві XII засідання Спільної міжурядової українсько-азербайджанської комісії з питань економічного співробітництва.

Окрему увагу було приділено перспективним проектам співпраці у судно- та літакобудуванні, фармацевтиці, сільському господарстві.

Президент України подякував за підтримку Азербайджаном суверенітету і територіальної цілісності України та підтвердив незмінність позиції щодо підтримки Азербайджанської Республіки у питанні відновлення територіальної цілісності цієї країни у міжнародно визнаних кордонах (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (http://www.president.gov.ua). – 2017. – 14.03).*

***

Президент України П. Порошенко провів зустріч із міністром закордонних і європейських справ Люксембургу Ж. Ассельборном.

Глава держави та міністр обговорили шляхи припинення російської агресії проти України, зокрема імплементацію мінських домовленостей. Ж. Ассельборн поділився своїми враженнями від поїздки на Донбас.

Сторони наголосили на першочерговій необхідності дотримання режиму повного припинення вогню. Було відзначено важливість подальших скоординованих міжнародних зусиль для протидії агресивним діям Росії.

Президент подякував уряду Люксембургу за підтримку санкцій щодо агресора. Глава держави привітав рішення Ради ЄС, яким 13 березня 2017 р. продовжено обмежувальні заходи у відповідь на незаконну анексію Росією

Криму та Севастополя. Ж. Ассельборн підкреслив, що ЄС зберігатиме солідарність з Україною в цьому питанні.

Президент України подякував також за рішення Люксембургу виділити 500 тис. євро для реалізації гуманітарних проєктів.

Окрему увагу сторони приділили співробітництву Україна – ЄС з урахуванням стану імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС і функціонування зони вільної торгівлі.

Ж. Ассельборн привітав ратифікацію Верховною Радою України Конвенції з Люксембургом про уникнення подвійного оподаткування. Було наголошено, що це сприятиме залученню нових мільярдних інвестицій в українську економіку (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 14.03).

***

Президент П. Порошенко на засіданні Ради національної безпеки і оборони зазначив, що Кабінет Міністрів найближчим часом має детально проаналізувати економічний аспект наслідків від блокади: які будуть наслідки для бюджету, наскільки уповільниться економічне зростання, яка ситуація в енергетичному секторі.

«Те, що дії наших блокадників влетять Україні в копійчку, це очевидно. В яку саме, покаже калькуляція. І ці рахунки ми виставимо не лише самопроголошеним республіканцям, але й “Самопоміч”, “Батьківщині” та іншим зачинщикам та промоутерам блокади», – наголосив П. Порошенко.

Президент зазначив, що «гуляй-поле» в зоні АТО створила політична сила, що в такий спосіб намагається відволікати увагу від провалів свого лідера, який за два з половиною мерських терміни не спромігся вирішити найгострішого комунального питання і буквально засипав сміттям найкрасивіше європейське місто України. Глава держави додав, що організатори блокади доклали чимало зусиль, щоб спровокувати владу на силові дії, не поцуравшись навіть поширити неправдиву інформацію про нібито зникнення інваліда-учасника блокади.

«Ми завжди будемо шанобливо ставитися до мирних учасників будь-яких мирних акцій, хай би ми і не поділяли їхніх вимог. Але всіх тих, хто на заклик організаторів приїздить зі зброєю, їхатиме туди з автоматами, коктейлями Молотова чи вибухівкою, гранатами, щоб висаджувати в повітря залізничні колії, як нам неодноразово вже обіцяли авантюристи-організатори, – будемо затримувати і притягувати до відповідальності, навіть якщо вони будуть представлятися патріотами. Хіба припустимо допускати озброєних гастролерів в тил українським військам?» – підкреслив глава держави.

Президент наголосив, що той, хто їде у прифронтову зону, щоб цілити в спину українським правоохоронцям, має отримувати належну правову оцінку. Глава держави повідомив, що бачив відео, коли депутати били та принижували бійців Національної гвардії та поліції, які пройшли бойові дії, розраховуючи, що правоохоронці не можуть підняти руку на недоторканного обранця. «СБУ та Національна поліція діяли з терплячістю, якої б не виніс жоден правоохоронець жодної європейської країни. І діяли вони в рамках закону, чого не скажеш про причетних до блокади народних депутатів», – підкреслив П. Порошенко.

Президент зазначив, що РНБО має сьогодні ухвалити рішення, щоб запобігти дестабілізації ситуації в країні, яку розкачують політики, не

допустити громадського протистояння та припинити втягування обласних і міських рад у питання, які не стосуються їхньої компетенції. Глава держави нагадав, що 17 березня виповнюється 100 років початку Української національної революції 1917–1920 рр. – за ті чотири роки влада в Україні змінялася як мінімум 14 разів, поки не дісталася Кремлю на 71 рік.

«Наші опоненти пропонують повторити той сумний експеримент. Я ж не хочу, щоб Україна ще раз наступила на подібні граблі. Ми мусимо зупинити сценарій дестабілізації ситуації в Україні, і переграти ті політичні сили, які свідомо чи всліпу за тим сценарієм діють», – наголосив Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 15.03).

***

Під час засідання Ради Національної безпеки і оборони Президент П. Порошенко запропонував підготувати, розглянути та прийняти закон про відновлення територіальної цілісності України, який відповідає національним інтересам нашої держави.

Глава держави наголосив на неприпустимості створення хвилі некерованості та анархії, до якої підштовхують окремі політичні сили і яка цілком вписується в російську стратегію дискредитації нашої держави. «Наші партнери не розуміють, чому ми просимо підтримки у відновленні цілісності України назовні, коли всередині низка політичних сил поставила собі за мету позбутися частини Донбасу та випхати до Росії кілька мільйонів українців», – сказав П. Порошенко.

При цьому він зазначив, що юридично легалізувати це пропонується законом про окуповані території. «Лише уявіть собі інші наслідки такої законодавчої ініціативи. Подібний закон зруйнує мінський процес. Поховає міжнародні санкції проти Російської Федерації, оскільки вони прив'язані до “Мінська”. Місія ОБСЄ піде з Донбасу. Ми залишимося сам на сам з агресором на фоні неминучої ескалації воєнних дій», – підкреслив Президент і додав, що він ініціює інший закон – закон про відновлення територіальної цілісності нашої держави.

П. Порошенко зазначив, що «влада оперативно почула критику і відчула стурбованість суспільства», та ще 16 лютого було проведено засідання Ради національної безпеки та оборони України. На виконання рішення РНБОУ уряд істотно скоротив перелік товарів, які можна провозити через лінію зіткнення. Посилив боротьбу з незаконним переміщенням товарів і закликав громадських активістів до спільного контролю. Відповідна постанова набула чинності 13 березня.

При цьому Президент зазначив, що попри оперативні дії уряду ініціатори блокади продовжили безпідставні звинувачення та політичні потрясіння. «Місцеві ватажки терористів та Москва прийняли цей пас з боку низки українських політичних сил. Внаслідок таких синхронізованих дій, ситуація на Сході України істотно погіршилася. На жаль, для України, а не для її ворогів», – сказав П. Порошенко. Він повідомив також, що істотно загострилася обстановка на фронті на тлі того, що Росія визнала паспорти «республік», а терористи, за вказівкою з Москви, конфіскували і захопили українські підприємства.

За попередніми оцінками, вартість відібраних активів дорівнює мільярдам

доларів, завдяки спільним зусиллям блокадників і терористів Україна втратила свої підприємства (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 15.03).

***

Президент П. Порошенко провів зустріч із українськими добровольцями.

«Для мене велика честь вітати зі святом (Днем українського добровольця. – Прим. ред.) найкращих, справжніх героїв України», – сказав глава держави.

Президент нагадав, що на початку агресії – 13 березня 2014 р. – багато українців добровільно визвалися боронити державу, цілими сотнями з Майдану перебазовувалися у підготовчий центр у Нових Петрівцях.

«Якби не добра воля найкращих синів і доньок країни, то не відомо, як би склалася доля держави. Золотими літерами добровольці були вписані в успішні операції зі звільнення української землі від загарбників», – зазначив П. Порошенко. Президент наголосив, що найкращі добровольчі батальйони Збройних сил, тодішньої міліції, новоствореної Національної гвардії протистояли ворогу при відсутності якісної зброї, належного речового, харчового та медичного забезпечення, але маючи підтримку волонтерів та тверду волю до перемоги.

Глава держави підкреслив, що традиції добровольців були закладені у новітню українську армію, яка за останні роки значно змінилася – інші умови, зброя, вишкіл, медичне забезпечення, техніка. «Єдине, що залишилося тим самим, – любов до України, віра у перемогу і підтримка людей», – сказав П. Порошенко. За словами Президента, лише з початку цього року 7 тис. українців записалися до лав ЗСУ.

«Хотів би, щоб ми сьогодні згадали тих, чиїми іменами названі вулиці у наших містах, селах, названі школи, літаки, бойові кораблі, бо на їхньому прикладі будуть виховуватися покоління захисників Вітчизни», – підкреслив глава держави. Президент подякував тим, хто нині працює в Національній поліції, служить у Національній гвардії та Збройних силах, займає активну громадянську позицію в цивільному житті. «Ви зараз дуже потрібні. Необхідні єдність та рішуча протидія спробам ворога, який зрозумівши неможливість подолати нас на фронті, (намагається. – Прим. ред.) дестабілізувати ситуацію зсередини. Дякую кожному з вас за принципово тверду і чітку громадянську позицію та низькій уклін кожному з вас», – наголосив глава держави.

Президент також вручив державні нагороди. Так, орденом Б. Хмельницького III ступеня нагороджено молодшого лейтенанта Є. Яранцева. Виходець з Криму з перших днів проходив військову службу в «Айдарі». Він брав участь в усіх бойових сутичках у районі Хрящеватого, Щастя, був учасником оборони Луганського аеропорту. Під час відведення військ з Дебальцевого Є. Яранцев у складі евакуаційної групи вивозив поранених і зброю.

Ще сім добровольців нагороджені орденом «За мужність» III ступеня, шість – медалями «За військову службу Україні» та п'ять – «Захиснику Вітчизни» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 14.03).

***

Президент П. Порошенко під час зустрічі з міністром закордонних і європейських справ Люксембургу Ж. Ассельборном подякував за підтримку і солідарність світових лідерів, у тому числі Люксембургу, Європейського Союзу, США, Канади, у питанні протидії російській агресії та щодо засудження торгівельної блокади.

«Наша спільна позиція полягає в тому, щоб повернути під український суверенітет території, які зараз знаходяться під окупацією», – сказав Президент. При цьому він наголосив на важливості дотримання мінських домовленостей – плану, який передбачає припинення вогню, виведення російських військ і важкої техніки й артилерії, повернення українського контролю над неконтрольованою ділянкою українсько-російського кордону.

«Є, на жаль, інші сценарії, які розробляються не в Україні і не в Європейському Союзі. Вони полягають в тому, щоб відрізати ці території, закрити кордони вздовж лінії зіткнення, подарувати ці території агресору», – зазначив глава держави.

Президент підкреслив, що через провокативні дії Росії відбувається загострення ситуації на Донбасі. Так, глава держави нагадав, що РФ визнала фейкові документи так званих «ДНР/ЛНР», пізніше відбулося захоплення українських підприємств, які працювали в правовому полі України – сплачували податки, виплачували зарплату в гривнях. «Після захоплення цих підприємств ми не можемо мати жодних торговельних відносин з цими “конфіскованими” підприємствами. Ми не будемо дозволяти жодної їхньої діяльності. І просимо підтримки цих рішень, в тому числі шляхом посилення санкцій ЄС проти Російської Федерації, яка дозволила це брутальне порушення міжнародного права», – наголосив П. Порошенко.

Президент також подякував ЄС за нещодавнє рішення продовжити санкції через незаконну анексію Криму: «Це для нас є надзвичайно важливим та демонстрацією позиції підтримки України» *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 14.03).*

***

Прем'єр-міністр України В. Гройсман у рамках офіційного візиту до Туреччини провів зустріч із президентом Турецької Республіки Р. Ердоганом.

Сторони скоординували позиції щодо недопущення мілітаризації Криму та Донбасі ситуації з порушенням прав людини в окупованому Росією Криму та Донбасі.

Україна вдячна Туреччині за послідовну підтримку територіальної цілісності України, наголосив В. Гройсман. «Недопущення мілітаризації Криму, а також звільнення наших окупованих територій є для нас найважливішими питаннями сучасного міжнародного порядку денного», – підкреслив він.

В. Гройсман зауважив, що Україна розраховує на подальшу підтримку турецької сторони з врегулювання конфлікту, а також сприяння у розв'язанні проблем кримських татар, у тому числі щодо облаштування переселенців на материковій частині України.

Особливу увагу під час переговорів Прем'єр-міністр України привернув до проблем щодо порушення прав людини в окупованому Російською Федерацією Криму.

Окупаційна влада створює всілякі труднощі для незалежного моніторингу дотримання міжнародних стандартів у галузі забезпечення прав людини на півострові, зокрема з боку міжнародних правозахисних організацій, що спричинили масовий відплив громадян України з Криму. Росія перейшла на новий рівень політичних переслідувань – переслідувань адвокатів кримськотатарських лідерів.

Особливу стурбованість, за його словами, викликає розбудова Російською Федерацією військової інфраструктури Криму.

Важливою для України є міжнародна солідарність, дотримання міжнародної політики невизнання анексії Криму, наголосив В. Гройсман. «Питання мілітаризації Криму – це не лише проблема України, це – проблема регіональної та глобальної безпеки», – наголосив Прем'єр-міністр України.

В. Гройсман високо оцінив тверду позицію Турецької Республіки щодо неприпустимості розвитку економічного співробітництва з окупованим Кримом. Окремо він висловив вдячність за ухвалене напередодні візиту рішення про припинення морської комунікації між окупованим Кримом і Туреччиною (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 14.03*).

***

Прем'єр-міністр України В. Гройсман в Анкарі зустрівся зі спікером Великих національних зборів Туреччини І. Кахраманом. Під час зустрічі сторони обговорили потенційні сфери двосторонньої співпраці двох країн.

В. Гройсман відзначив високий рівень співробітництва і взаєморозуміння між парламентами України та Туреччини, який останнім часом значно активізовано. Так, минулого року відбувся візит до Туреччини Голови Верховної Ради України А. Парубія. У свою чергу, Україна очікує на візит спікера Великих національних зборів Туреччини І. Кахрамана до Києва, зазначив він.

Прем'єр-міністр поінформував співрозмовників про дії українського уряду у проведенні реформ.

Сторони також торкнулися питання протистояння російській агресії. У цьому контексті Прем'єр-міністр наголосив, що Україна вдячна Туреччині за послідовну підтримку територіальної цілісності України.

Окремо Прем'єр-міністр наголосив, що відновлення повноважень делегації Російської Федерації в Парламентській асамблеї Ради Європи є неприпустимими.

Він поінформував співрозмовника про ситуацію в окупованому Кримі та на Сході України. Глава українського уряду наголосив на необхідності недопущення мілітаризації Криму.

В. Гройсман також підкреслив, що санкції відносно Російської Федерації на сьогодні мають бути збережені (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 14.03*).

***

Прем'єр-міністр України В. Гройсман у рамках офіційного візиту до Турецької Республіки провів зустріч із прем'єр-міністром Туреччини Б. Йилдиримом, під час якої сторони обговорили потенційні сфери розвитку двостороннього співробітництва, зокрема в оборонно-промисловому та

авіакосмічному секторі, туризмі та інфраструктурі.

Глави урядів зауважили, що країни не достатньо використовують потенціал двосторонньої взаємодії. Зокрема, серед найбільш перспективних сфер для поглиблення співробітництва, на їхню думку, – оборонний сектор, сільське господарство, авіакосмічний сектор.

«Якщо говорити декількома словами, у нас є сьогодні можливості співпрацювати від космосу, питань взаємодії у космічній авіації і до українських надр. Спектр нашої взаємодії є надзвичайно широким», – підкреслив глава українського уряду.

Так, великий потенціал має військово-промислове співробітництво, переконаний В. Гройсман. У цьому контексті сторони, зокрема, обговорили питання об'єднання можливостей щодо літакобудування. «Україна володіє усім необхідним спектром технологій, як і Туреччина, при об'єднанні яких на взаємовигідних умовах ми зможемо спільно випускати українсько-турецькі літаки, які мають конкурентні якості і є необхідними на авіаційному ринку», – зауважив Прем'єр-міністр України.

Глави урядів України та Туреччини також обговорили співробітництво в гуманітарній сфері. Вони зауважили, що підписаний Меморандум про співробітництво між Міністерством освіти і науки України та Радою вищої освіти Турецької Республіки у сфері вищої освіти сприятиме подальшій співпраці у сфері вищої освіти.

В. Гройсман зазначив, що Україна зацікавлена у розширенні позитивної присутності української тематики у турецькому інформаційному просторі.

У цьому контексті він, зокрема, виступив з ініціативою відкриття представництва найбільш потужної телерадіокомпанії Туреччини TRT в Україні та відкриття у її складі української редакції, яка могла б готувати програми українською і кримськотатарською мовами.

Українська сторона готова усіляко сприяти у реалізації зазначених проєктів, а також розширювати турецьку тематику в українському медіа-просторі, запевнив Прем'єр-міністр України.

Крім іншого, сторони торкнулися питання енергетичної співпраці. В. Гройсман нагадав, що наприкінці березня відбудеться чергове засідання українсько-турецької робочої групи з питань енергетики.

Україна вітає нещодавнє відкриття Туреччиною підземного газосховища біля о. Туз, зазначив Прем'єр-міністр і висловив готовність України поділитися досвідом будівництва та експлуатації таких інфраструктурних об'єктів.

Серед стратегічних напрямів двостороннього співробітництва перебуває туризм. Україна сподівається на подальше збільшення туристичних потоків з Туреччиною, зазначив В. Гройсман.

«Той документ, який був підписаний у рамках спрощення перетину державних кордонів між громадянами України і Туреччини, буде якісним кроком щодо нашого зближення. Можливість відвідувати Туреччину для українських громадян є дуже важливим кроком вперед. Як наслідок, ми будемо бачити і підтримувати збільшення пасажиропотоку між країнами, у тому числі в рамках туризму», – зазначив В. Гройсман.

У цьому контексті прем'єр-міністри висловили позиції щодо необхідності збільшення кількості авіарейсів, відкриття нових, у тому числі з регіональних аеропортів.

У 2017 р. відзначається 25 річниця встановлення дипломатичних відносин між Україною і Туреччиною, зазначив В. Гройсман.

Прем'єр-міністр Туреччини запевнив у підтримці України на шляху реформ. У свою чергу глава українського уряду висловив вдячність Туреччині за підтримку реформ, у тому числі економічних, що тривають в Україні.

В. Гройсман також запросив прем'єр-міністра Туреччини Б. Йилдирима здійснити візит в Україну (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2017. – 14.03).

***

Прем'єр-міністр України В. Гройсман у Стамбулі зустрівся з архієпископом Константинополя – Нового Риму та Вселенським патріархом Варфоломієм I.

Глава уряду високо оцінив провідну роль вселенського патріархату та особисто Варфоломія I щодо підтримки єдності українського православ'я. «Ми надаємо величезне значення нашій співпраці. Українці прагнуть до єдиної церкви, і ваша роль є надзвичайно важливою, – підкреслив він. – Ми сповнені глибокої поваги до Вашої Всесвятості за вашу підтримку єдності українського православ'я».

У свою чергу Вселенський патріарх подякував «українцям за їхню глибоку віру і вірність до церкви». «Ми молимося за те, щоб український народ об'єднався в одній церкві, – зазначив Варфоломій I. – Материнська церква Константинополя допоможе вам отримати таку об'єднану церкву. Ми можемо бути оптимістами щодо майбутнього».

Глава уряду подякував Вселенському патріарху за увагу та зусилля у врегулюванні поточної ситуації в Україні та підтримки українського народу в умовах російської агресії. «Хочу подякувати за мудрість, благословення і любов до України, що дбаєте за Україну і молитвами підтримуєте нас у такий складний час. Як Ви і сказали, ми бачимо оптимістичне майбутнє, яке ми вбачаємо у єдиній демократичній країні», – наголосив В. Гройсман.

Він зауважив значення вселенського патріархату у проведенні Всеправославного собору на о. Крит у червні 2016 р., що став видатною подією для світового православ'я.

Окремо Прем'єр-міністр України подякував за рішення і благословення Вселенського патріарха щодо проведення богослужінь у церкві Святого Миколая для української православної громади Стамбула.

У свою чергу Вселенський патріарх зазначив: «Ми вітаємо усю улюблену українську націю зі штаб-квартири вселенського патріархату не як іноземців, а як улюблених духовних дітей цієї церкви-матері. Духовні відносини, які об'єднують материнську церкву з українцями, ніколи не зникали. Ми близькі до вас, особливо, коли вам важко, ми супроводжуємо вас нашими молитвами і благословенням, – наголосив Варфоломій I. – Ми шлемо своє благословення, любов і зацікавленість кожному українцю без виключень».

Глава українського уряду також відвідав церкву Святого Георгія (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2017. – 15.03).

***

Прем'єр-міністр України В. Гройсман у Стамбулі відвідав технопарк Istanbul і зустрівся з керівництвом Асоціації підприємств оборонного та аерокосмічного комплексу SANA Istanbul.

Учасники переговорів обговорили можливості створення груп під розробку спільних проектів в окремих сферах.

Він зауважив, що проведені зустрічі протягом його офіційного візиту до Турецької Республіки свідчать про значні перспективи розвитку співробітництва країн. «Засвідчую нашу повну відкритість до співпраці», – наголосив В. Гройсман. Він переконаний, що така співпраця має бути на паритетних взаємовигідних умовах.

Минулого року було проведено десятки зустрічей щодо вивчення можливостей співробітництва України та Туреччини. «Давайте 2017 р. зробимо роком конкретних проектів. Я буду усіляко це підтримувати, супроводжувати, і я би хотів, щоби у нас був спільний успіх. Тут я висловлюю позицію свою і Президента України», – підкреслив Прем'єр-міністр.

Українська наука, особливо в аерокосмічному секторі, літакобудуванні, військовій сфері, є дуже якісною і результативною, наголосив В. Гройсман. За його словами, Україна та Туреччина у поєднанні спільних можливостей є повністю самодостатніми, щоб в рамках двох країн виробляти спільний продукт.

За результатами зустрічі Прем'єр-міністр України В. Гройсман доручив вивчити можливості створення технопарку в Україні на кшталт технопарку у Стамбулі, який розкриє увесь потенціал української науки і технологій.

У свою чергу керівництво технопарку Istanbul висловило готовність виділити безкоштовне місце у технопарку в Стамбулі для одного університету та підприємства з України.

У технопарку глава українського уряду ознайомився із роботою компаній технопарку, зокрема Roketsan, оглянув роботу симулятора системи управління бойовим кораблем Yaltes і науково-технічної лабораторії-інкубатора для новостворених компаній.

Прем'єр-міністр високо оцінив підхід Турецької Республіки до формування технологічного парку, наукові розробки і практичне виробництво (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 15.03*).

***

На численні звернення суб'єктів господарювання ДРС повідомляє, що саме було скасовано урядом у рамках «дерегуляційного дня», який відбувся 10 березня 2017 р.

Нагадаємо, Кабмін схвалив Постанову «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» і два розпорядження щодо скасування деяких наказів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, які не відповідають вимогам чинного законодавства України або втратили свою актуальність.

Скасовано понад 120 нормативно-правових актів у різних сферах господарської діяльності, які не відповідали вимогам Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», але залишалися чинними і діяли на всій території України та

встановлювали додаткові регуляторні бар'єри.

Слід зазначити, що Державна регуляторна служба України з метою забезпечення належної координації письмово поінформувала центральні органи виконавчої влади про необхідність надання інформації про обтяжливі регулювання і виявлення неактуальних нормативно-правових актів, але так її і не отримала. Тому перелік нормативно-правових актів, які були скасовані, формувався на підставі звернень і пропозицій бізнес-асоціацій та об'єднань підприємців.

Детальніше з переліком скасованих нормативно-правових актів можна ознайомитися на веб-сайті ДРС, він наведений у проектах постанови та розпоряджень КМУ.

Нагадаємо, рішення уряду набирає чинності через два місяці й міністерства та відомства матимуть час для врегулювання юридичних колізій, якщо такі виникатимуть через скасування деяких наказів.

ДРС закликає представників бізнес-асоціацій та об'єднань підприємців активно відслідковувати зміни у законодавчому полі, щоб на цьому підґрунті не виникло нових зайвих чи обтяжливих регулювань (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 15.03*).

***

14 березня перший віце-прем'єр-міністр, міністр економічного розвитку і торгівлі України С. Кубів від імені уряду України підписав угоди з урядом США, спрямовані на підтримку виконання завдань щодо сприяння стійкому економічному розвитку та покращення прозорості процесів урядування в Україні.

Підписання двох документів спрямоване на збільшення обсягів міжнародної технічної допомоги з боку уряду США на загальну суму понад 54 млн дол. США. Таким чином, загальний обсяг допомоги в рамках цих угод становитиме понад 123 млн дол. США.

С. Кубів висловив вдячність уряду США за підтримку України, а також за вагомий внесок в економічний і соціальний розвиток України протягом 25 років. «Важливість цієї допомоги також у тому, що вона спрямована у ключові напрями реформ, які проводить Україна: підвищення фіскальної прозорості в енергетичному секторі, функціонування незалежної та прозорої системи правосуддя; прозорість та підзвітність сфери державного управління та послуг; розвиток сільськогосподарського виробництва», – підкреслив С. Кубів.

Зі свого боку М. Йованович, Надзвичайний і Повноважний Посол США в Україні, підкреслила, що, крім фінансової підтримки, угода також свідчить про потужне партнерство між Україною та США. «Співпраця з Україною має не лише фінансовий характер, бо вказує на готовність співпраці задля підтримки демократії, стабільного процвітання України, які ґрунтуються на фундаментальних європейських цінностях. Додаткова технічна підтримка допоможе Україні здійснити важливі кроки до зміцнення добробуту України, на який вона заслуговує», – зазначила М. Йованович.

М. Йованович також відзначила провідну роль Прем'єр-міністра України В. Гройсмана, С. Кубіва та Міністерства економічного розвитку і торгівлі України у побудові надійного міжнародного партнерства задля продовження важливих реформ у економіці України.

Підписання угод відбулося за участі С. Фрітц, директора місії USAID в Україні, і М. Елліс, в. о. заступника адміністратора Бюро у справах країн Європи та Євразії USAID (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 14.03*).

***

Виконуюча обов'язки міністра охорони здоров'я У. Супрун спільно з міжнародними партнерами із закупівель і пацієнтськими організаціями провела прес-ланч на тему: «Закупівлі ліків через міжнародні організації: аналіз першого року та старт закупівельного процесу-2017».

Учасники прес-ланчу підбили підсумки попереднього закупівельного періоду та анонсували старт цього процесу у 2017 р.

У. Супрун поінформувала, що міжнародні організації – Програма розвитку ООН, Дитячий фонд ООН ЮНІСЕФ, компанія Crown Agents – закінчили поставки за гроші, виділені на закупівлі на 2015 р. «Досвід закупівель 2015 р. яскраво показує, що це найдієвіша антикорупційна реформа в охороні здоров'я. Нам вдалося значно розширити географію учасників, закупити понад 60 % необхідних ліків напряму у виробників. І головне – завдяки проведенню закупівель на міжнародних ринках, отримати якісні ліки, які раніше не були доступні в Україні. Успіхи 2015 р. підтверджують: реформа закупівель ефективна і її потрібно продовжувати», – повідомила очільниця міністерства.

Також У. Супрун зазначила, що підготовка до початку закупівель 2016 р. потребувала перегляду наявних номенклатурних груп і груп із супроводу державних закупівель. На цьому рівні виявили корупційні ризики, які могли завадити проведенню чесних закупівель. Наприклад, групи прописували неправильні дозування ліків, що не давало можливості міжнародній організації закупити необхідні препарати. Або ж визначали такі вимоги до покупки, що критично обмежували кількість учасників тендера.

«Від моменту приходу нашої команди до міністерства у вересні нам довелося паралельно проводити два процеси: розблокувати закупівлі за кошти 2015 р. та розпочинати закупівлі за кошти 2016 р. Фактично, відколи нова команда прийшла в міністерство, за три місяці ми змогли зробити те, що МОЗ не зробив за дев'ять місяців до нас. Це був важливий досвід, завдяки якому ми визначили багато можливостей для вдосконалення процесу закупівель. Саме тому цього року ми стартували набагато раніше і з конкретними планами, як розпочати і завершити заплановані закупівлі вже цього року», – наголосила У. Супрун.

Щодо закупівель за кошти 2016 р., то наразі з переданих міжнародним організаціям 37 програм закрито вже 36. Поставки вже почалися. Зокрема, за напрямами СНІДу, хвороби Гоше, мукополісахаридозу, бульозному епідермолізу, ЮРА, муковісцидозу та з ряду позицій у дорослій онкології. Найближчим часом розпочнуться поставки комбінованих легеневих фосфоліпідів, за програмами донорства крові, ДЦП, ліків від гепатиту С, імуноглобулінів.

Наразі ж триває процес формування номенклатур для закупівлі препаратів за кошти 2017 р. Уже створено робочі групи.

Міністерство планує до кінця березня отримати нові номенклатури та розпочати процес підготовки до укладання угод з міжнародними

спеціалізованими організаціями ПРООН, ЮНІСЕФ, Crown Agents.

О. Стефанишина, експерт «Реанімаційного пакета реформ», виконавчий директор БФ «Пацієнти України», підтримала нинішні реформи МОЗ. За підрахунками «Пацієнтів України», після того як закон набрав чинності, українці змогли отримати більше якісних ліків. «Ми зараз говоримо про людей, життя яких було врятовано завдяки цим закупівлям. Наприклад, ПРООН купила на 200 % більше ліків проти туберкульозу. А це 43 тис. додатково пролікованих пацієнтів», – розповіла О. Стефанишина.

У свою чергу представники міжнародних організацій ПРООН, Crown Agents та ЮНІСЕФ, присутні на заході, зауважили, що міжнародні закупівлі – це далекоглядний і сміливий крок української влади. Та вдосконалюватися ще є куди. Наприклад, директор ПРООН в Україні Я. Хімстра зауважив, що завчасне планування закупівель дасть можливість економити більше та закуповувати все безпосередньо у виробників. «Ми можемо ходити від виробника до виробника і просити продати нам трохи ліків щороку. А можемо прийти і замовити великий обсяг препаратів на тривалий період, наприклад на 10 років. Тоді Україна прийде з одним замовленням і зможе отримати хороші знижки за таку довгострокову співпрацю», – запропонував Україні Я. Хімстра.

Також під час прес-ланчу О. Устінова, член правління Центру протидії корупції, представила аналітичний звіт Центру протидії корупції за результатами аналізу закупівель ліків міжнародними організаціями 2015 р. і план дій для покращення процесу в 2017 р. За підрахунками аналітиків центру, економія на закупівлях ліків становила 620 млн грн. «Закупівля ліків через міжнародні організації дозволила не лише зекономити кошти, але й розширити конкуренцію на ринку. Так, шість з восьми вакцин, закуплених ЮНІСЕФ, до цього не були зареєстровані в Україні», – розповіла О. Устінова.

Тим не менше, зауважила вона, ключовим у прискоренні процесу закупівель і поставок цього року є розв'язання проблеми щодо звільнення від податків постачальників за програмами міжнародних закупівель, через яку торік були затримки на митницях (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 15.03*).

ПОЛІТИКА

Лидер Радикальной партии О. Ляшко вошел в состав делегации Верховной Рады в ПАСЕ вместо своего заместителя по парламентской фракции А. Лозового. Об этом сообщил глава украинской делегации, народный депутат из фракции «Блок П. Порошенко» В. Арьев.

«В составе делегации в ПАСЕ замена. Вместо А. Лозового, который сложил полномочия, на поле дипломатических баталий по квоте РПЛ выходит О. Ляшко», – написал В. Арьев на своей странице в Facebook.

В свою очередь О. Ляшко заявил, что намерен «жестко и упорно отстаивать в ПАСЕ национальные интересы Украины». «Моя фракция делегировала меня членом ПАСЕ. Ситуация в ассамблее сегодня очень сложная, есть попытка вернуть делегацию России. Жестко и упорно буду отстаивать в ПАСЕ национальные интересы Украины», – написал он на своей странице в Facebook (*Корреспондент.net (www.korrespondent.net). – 2017. – 14.03*).

***

Вечером 14 марта на блокпосту возле Славянска возник конфликт между участниками транспортной блокады Донбасса и правоохранителями. Участники блокады заявили, что полиция побила депутата Верховной Рады В. Парасюка вместе с соратниками, а также травила их газом. В полиции уверяют, что нардеп начал бить силовиков и пытался отобрать у них оружие.

Как сообщает пресс-служба полиции Донецкой области, вечером 14 марта правоохранители вблизи Краматорска предупредительными выстрелами в воздух задержали колону автомобилей с гражданами, которые до этого прорвались сквозь Славянский блокпост и нанесли травмы сотрудникам полиции.

«Около 22:00 колонна автомобилей была замечена вблизи Краматорска. На требования остановиться граждане не реагировали. Поэтому, чтобы остановить колонну, сотрудник полиции совершил несколько предупредительных выстрелов в воздух с целью сохранения жизни и здоровья полицейских», – говорится в сообщении.

Отмечается, что это именно та группа лиц, которая ранее осуществила силовой прорыв в зону АТО.

«Среди граждан оказался народный депутат В. Парасюк, который, согласно распространенному ранее заявлению, должен был в это время находиться в больнице», – заявляют в полиции.

По данному факту открыто уголовное производство по ч. 2 ст. 345 («Угроза или насилие в отношении работника правоохранительного органа») Уголовного кодекса Украины (*Корреспондент.net (www.korrespondent.net)*). – 2017. – 15.03).

***

Штаб блокады торгівлі з ОРДЛО привітав ухвалене в середу, 15 березня, рішення Ради національної безпеки і оборони про припинення переміщення вантажів через лінію зіткнення на Донбасі, ідеться в заяві штабу в Facebook.

«Штаб блокады торгівлі з окупантами вітає оголошений Президентом України намір Ради національної безпеки і оборони України запровадити обмеження на торгівлю з окупованими Росією територіями та її контролю найважливіших секторів економіки України», – підкреслюють у штабі.

Водночас вони ставляться із сумнівом до реалізації цих планів. «Наскільки цей намір обернеться в серйозні рішення, ми побачимо після підписання П. Порошенком рішення РНБО», – ідеться у повідомленні.

Також учасники блокады висловили прикрість через те, що «найвищі державні інституції почали приймати рішення тільки на 59-й день блокади».

Штаб блокады також нагадав про свої вимоги. «Нагадуємо, наші вимоги із самого початку блокады: звільнення наших полонених, які утримуються на окупованих територіях та в Росії, прийняття парламентом закону, який заборонить торгівлю з окупованими територіями», – сказали вони (*Українська правда (http://www.pravda.com.ua)*). – 2017. – 15.03).

***

Народные депутаты хотят лишить нардепа от фракции «Самопоміч» О. Сыроид должности вице-спикера парламента за то, что она закрыла заседание парламента, не дав выступить в сессионном зале представителям Национальной гвардии и Национальной полиции, участвовавшим в конфликте между участниками блокады Донбасса и правоохранителями. Об этом заявил народный депутат от фракции «Народный фронт» А. Тетерук.

«Вице-спикер Сыроид испугалась той правды, которая будет звучать от непосредственных участников событий, которые защищали правопорядок в зоне АТО. Она испугалась того, что те деструктивные действия депутатов от “Самопоміч”, внефракционных наконец-то станут известны обществу. И поэтому, пугаясь этой правды, прикрываясь надуманными причинами для закрытия парламента, закрыла заседание», – сказал он.

А. Тетерук назвал ее поведение позорным. «В парламенте мы будем рассматривать вопрос относительно лишения ее этой должности. Мы будем высказывать ей недоверие. И она должна уйти с этой должности», – резюмировал он (*ForUm (www.for-ua.com). – 2017. – 15.03*).

***

Генеральный прокурор Украины Ю. Луценко не исключает, что среди тех, кому предъявят подозрение за гибель людей на свалке под Львовом, может быть и мэр города А. Садовой.

«Я не исключаю, что это может быть и городской голова Львова, и его заместители, и другие должностные лица», – заявил Ю. Луценко.

По словам Ю. Луценко, если А. Садовому будет вручено подозрение по халатности со смертельным исходом, то это обвинение может привести и к отстранению его от занимаемой должности, и к уголовной ответственности (*Слово и Дело (http://ru.slovoidilo.ua). – 2017. – 15.03*).

***

Власть считает мэра Львова А. Садового одним из ключевых организаторов блокады железнодорожного движения из зоны АТО и будет пытаться привлечь его к уголовной ответственности, считает политолог Р. Бортник

(http://ru.golos.ua/politika/izza_blokadyi_uglya_iz_zonyi_ato_sadovomu__grozit_u_golovnoe_delo__ekspert_3182).

«После провальной встречи с Порошенко Садовой пытается перестраховаться. Он пишет в соцсетях о грозящей ему уголовной ответственности, чтобы перевести конфликт в политическую плоскость. Ведь власть считает Садового одним из ключевых организаторов блокады угля на Донбассе. Поэтому мэр Львова играет на упреждение. Кроме того, Садовой не защищен депутатским иммунитетом, соответственно его могут преследовать. Тем более что ранее во Львовском горсовете неоднократно происходили обыски и накоплен значительный объем материалов направленных против руководства Львова», – сказал Р. Бортник.

Политолог отметил, что вероятность открытия уголовного дела против А. Садового достаточно высока. «Против Садового могут открыть уголовные

дела и оказывать на него серьезное давление в рамках противостояния власти и блокадников. В итоге Садовой не будет наказан, но его задержание достаточно вероятно. Кроме того, депутатов из фракции «Самопоміч» могут лишити неприкосновенности», – уточнил Р. Бортник (*ГолосUA* (<http://ru.golos.ua>). – 2017. – 15.03).

***

Сложно сказать, может ли уголовное производство стать элементом борьбы П. Порошенко с А. Садовым, отметил эксперт Центра политических студий и аналитики «Эйдос» Г. Каневский, оценивая заявление мэра Львова А. Садового о том, что ГПУ готовит ему подозрение в совершении уголовного преступления.

Ряд СМИ регулярно рассказывает о приключениях львовского мусора в Украине, что, безусловно, мощно ударило по рейтингу А. Садового, подчеркивает эксперт.

«Даже если допустить выборы, то, как показывает история предыдущих уголовных производств против различных кандидатов в Президенты, например против Тимошенко, такие дела работают, наоборот, в пользу политиков-оппозиционеров», – убежден Г. Каневский.

По его мнению, это способ привлечь внимание медиа. «Более того, привлекается внимание того электората, который недоволен действующей властью, но, например, еще не определился, кому отдать голос», – добавил эксперт.

По его мнению, даже если уголовное производство против А. Садового является элементом политической борьбы АП против него, то это уже не козырь в руках, а их ошибка, которая способна повысить мэру Львова рейтинг. «Хотя в случае выборов у Садового уже нет шансов на победу, но, безусловно, политическая борьба еще впереди», – отметил он (*Слово и Дело* (<http://ru.slovoidilo.ua>). – 2017. – 14.03).

***

В Национальной полиции не подтвердили захват здания Волынской облгосадминистрации.

«13 марта отдельные интернет-издания распространили информацию о захвате активистами вечером в знак протеста действиям правоохранителей в отношении блокировщиков на станции Кривой Торец помещения Волынской областной государственной администрации. Эта информация не соответствует действительности», – заявил начальник пресс-службы ГУ Национальной полиции в Волынской области В. Гомоль.

По его словам, 13 марта вечером в помещении Волынской ОГА в Луцке состоялась встреча активистов с председателем облгосадминистрации и руководством областных управлений Национальной полиции и СБУ.

«После обсуждения и дискуссии представители общественности приняли обращение к Президенту Украины, Премьер-министру, Председателю Верховной Рады Украины и Генеральному прокурору Украины», – пояснил В. Гомоль. Нарушений общественного порядка зафиксировано не было (*Корреспондент.net* (www.korrespondent.net). – 2017. – 14.03).

***

Рейтинг Президента Украины П. Порошенко будет падать, даже если блокада на Донбассе будет снята, считает директор Украинского института анализа и менеджмента политики Р. Бортник (http://ru.golos.ua/politika/rejting_poroshenko_budet_padat_daje_esli_blokada_na_donbasse_budet_snyata__politolog).

«Пока что мы видим только эскалацию конфликта, пока что каких-то договоренностей будет сложно достичь», – отметил эксперт.

По его словам, теперь, даже если официальная украинская власть сумеет договориться с представителями радикальных сил о разблокировании Донбасса, она понесет очень серьезные рейтинговые и имиджевые потери.

При этом Р. Бортник подчеркнул, что, в частности, невосполнимый урон нанесен рейтингам персонально главы государства (**ГолосUA** (<http://ru.golos.ua>). – 2017. – 15.03).

***

В Украине вопрос о формировании Центральной избирательной комиссии составляет проблему для нынешней власти, считает политолог А. Золотарев (http://ru.golos.ua/politika/v_ukraine_nachalsya_poisk_novoy_formulyi_opredeleniya_chlenov_tsik__politolog_3595).

«Предыдущий состав, который предлагала коалиция, предоставлял существенные преференции в кадровом составе ЦИК, которых не было у предшественника нынешнего Президента Украины. Очевидно, что сейчас ищут новую формулу определения членов избирательной комиссии, которая сможет удовлетворить политических игроков. Ведь в противном случае работа ЦИК будет заблокирована из-за того, что полномочия ее ряда членов уже давно истекли, в том числе и ее главы», – констатировал А. Золотарев.

Политолог отметил, что именно вопрос формирования нового состава членов Центральной избирательной комиссии станет точкой проверки целостности нынешнего парламентского большинства.

«Сейчас рано говорить о том, смогут ли депутаты согласовать один из более болезненных вопросов, а именно: состав ЦИК. Но могу точно сказать, что политические баталии в данном случае просто неизбежны. Украинские политики прекрасно помнят о том, что выигрывает не тот, за кого голосуют, а тот, за кого считают. Это серьезный вопрос для тех фракций, для которых избирательный процесс является возможностью политического выживания. То же самое можно сказать и о коалиции, так как тот же “Народный фронт”, несмотря на свои рейтинги, постарается “застолбить” места для своих представителей», – резюмировал А. Золотарев (**ГолосUA** (<http://ru.golos.ua>). – 2017. – 14.03).

ЕКОНОМІКА

Министерство финансов планирует вынести на рассмотрение Кабинета Министров обновленную стратегию развития госбанков в мае. об этом в ходе заседания Комитета Верховной Рады по вопросам финансовой

политики и банковской деятельности сообщила первый заместитель министра финансов О. Маркарова.

«Мы рассчитываем, что уже в мае 2017 г. вынесем на Кабмин согласованную с профильным комитетом стратегию развития госбанков», – сказала она. О. Маркарова отметила, что ключевые принципы, которые были в предыдущей стратегии, сохранятся и в новой редакции.

В январе Национальный банк выступил за доработку Стратегии развития государственных банков.

Стратегия развития госбанков предусматривает продажу 20 % акций «Ощадбанка» и Укрэксимбанка к середине 2018 г. и полную продажу Укргазбанка в течение 2017 г. (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua/ru/news-/397052/minfin-planiruet-vynesti-na-rassmotrenie-kabmina-obnovlennuyu-strategiyu-razvitiya-gosbankov>)). – 2017. – 14.03).

***

Министерство финансов объявляет отбор коммерческих банков для участия в совместном проекте Украины и Европейского инвестиционного банка (ЕИБ). Об этом сообщает пресс-служба министерства.

Согласно сообщению, объявлен конкурс на отбор банков в проекте ЕИБа «Основной кредит для малых и средних предприятий и компаний со средним уровнем капитализации» (финансовое соглашение между Украиной и ЕИБ от 24 декабря 2014 г.). «Банки, которые будут отобраны для участия в проекте, смогут получить долгосрочные кредитные ресурсы, общий объем которых составляет 400 млн евро, с целью дальнейшего кредитования ими малых и средних предприятий», – говорится в сообщении.

Для участия в проекте банк-претендент должен соответствовать требованиям, утвержденным постановлением Кабинета Министров от 30 ноября 2016 г. № 1054, и предоставить официальное письмо за подписью уполномоченного лица с указанием ожидаемого объема финансирования в рамках проекта.

В ведомстве отметили, что документы подаются не позднее 21 апреля (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2017/03/15/26728864>)). – 2017. – 15.03).

***

Національний банк України планує зменшити обмеження на продаж валюти фізичним особам. Про це під час засідання Комітету ВР з питань фінансової і політики та банківської діяльності повідомив перший заступник голови НБУ Я. Смолій, передає кореспондент УНН (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1651252-u-nbu-planuyut-dozvoliti-ukrayintsyam-kupuvati-bilshe-valyuti>).

«Продаж валюти населенню сьогодні – у нас еквівалент 500 дол. Ми плануємо цей поріг підняти до суми, що не підпадає під фінмоніторинг, – до 150 тис. (грн)», – сказав Я. Смолій.

Варто зазначити, що наразі фізичні особи можуть у день придбати валюту на 12 тис. грн, а планується збільшення цієї суми до 150 тис. грн на день.

У свою чергу заступник голови НБУ К. Рожкова зазначила, що в рамках валютної лібералізації НБУ поступово скасовуватиме всі тимчасові обмеження.

Разом з тим у рамках лібералізації валютних операцій планується надання

дозволу фізичним особам інвестувати за кордон суми до 50 тис. євро (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1651252-unnbu-planuyut-dozvoliti-ukrayintsyam-kupuvati-bilshe-valyuti>). – 2017. – 14.03).

***

В Києве состоялась церемония подписания соглашений о предоставлении Украине технической помощи, которая будет направлена на содействие реформам для устойчивого экономического развития и содействия более прозрачным и подотчетным процессам управления при широком участии граждан.

Участвующий в церемонии подписания первый вице-премьер-министр, министр экономического развития и торговли Украины С. Кубив отметил, что помощь будет оказана в сфере энергетики, верховенства права и обеспечении ответственности властных институтов перед гражданами.

Вице-премьер добавил, что сегодняшнее соглашение предусматривает выделение 54 млн долл., но общая сумма предполагаемой технической помощи должна составить 123 млн долл.

С. Кубив добавил, что сотрудничество Украины с США в вопросе технической помощи и поддержке реформ началось в 1992 г. и суммарно Украина получила помощь на около 4,3 млрд долл., из которых через Агентство США по международному развитию (USAID) была оказана помощь на около 2 млрд долл. (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua/ru/news/-/397069/ssha-vydelit-ukraine-dengi-na-reformy>). – 2017. – 15.03).

***

Антимонопольний комітет за допомогою Світового банку планує запустити в Україні Національну програму розвитку конкуренції. Про це на відкритому засіданні АМКУ 14 березня заявив його голова Ю. Терентьєв, передає кореспондент УНН (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1651266-amku-i-svitoviy-bank-zapustyat-v-ukrayini-natsprogramu-rozvitku-konkurenciyi>).

«Зараз ми плануємо реалізувати дуже амбітний проект із залученням Світового банку – запуск Національної програми розвитку конкуренції. Цей проект був інтегрований до середньострокового плану роботи уряду», – сказав Ю. Терентьєв (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1651266-amku-i-svitoviy-bank-zapustyat-v-ukrayini-natsprogramu-rozvitku-konkurenciyi>). – 2017. – 14.03).

***

Фонд гарантованія вкладов фізлиц по состоянию на 1 марта 2017 г. аккумуляровал 15,8 млрд грн. Об этом сообщается на сайте ФГВФЛ.

За первые два месяца 2017 г. поступления в фонд от регулярного сбора составили 851,51 млн грн.

На 1 марта 2017 г. в реестре участников Фонда гарантованія вкладов фізлиц находятся 95 банков (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2017/03/15/26728713>). – 2017. – 15.03).

***

Фонд гарантованія вкладов фізлиц совместно с Нацбанком намерены привлечь к продаже активов банков-банкротов

международных консультантов. Об этом говорится в сообщении фонда.

Согласно сообщению, Фонд гарантирования вкладов физлиц совместно с Нацбанком начинает пилотный проект по реализации крупных пулов активов неплатежеспособных банков, находящихся в залоге НБУ, с привлечением международных консультантов – американских компаний по реализации проблемных активов ООО «Дебтекс Украина» (дочерняя компания DebtX) и ООО «Фьост файненшиал нетворк юкрейн» (дочерняя компания FFN).

Как сообщается, указанные компании займутся всей предпродажной подготовкой, маркетингом активов и поиском потенциальных покупателей. «Реализация проекта позволит, привлекая лучшие практики, открыть миру отечественный рынок проблемных активов, заинтересовать международных инвесторов и, как следствие, повысить эффективность продажи активов», – подчеркивает ФГВФЛ.

По его информации, в пилотном проекте будут задействованы активы, находящиеся в залоге НБУ по выданным кредитам рефинансирования, в восьми банках: ВиЭйБи Банке, Брокбизнесбанке, «Дельта банке», Актив-Банке, банках «Киевская Русь», «Финансы и кредит» Еврогазбанке и Златобанке. Из этих активов сформировано два пула, которые включают права требования по кредитам с общей суммой задолженности около 5 млрд грн каждый.

По условиям проекта, поиск покупателей на сложившиеся лоты будут осуществляться как в Украине, так и за ее пределами (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2017/03/13/26695783>)). – 2017. – 13.03).

***

Кабинет Министров Украины увеличил уставный капитал ПАО «Государственный экспортно-импортный банк Украины» и ПАО «Государственный ощадный банк Украины» на 4,7 млрд грн и 5,4 млрд грн соответственно путем выпуска облигаций внутреннего государственного займа в обмен на акции банка.

Соответствующие постановления обнародованы на правительственном портале.

«Увеличить уставный капитал публичного акционерного общества “Государственный экспортно-импортный банк Украины” на сумму 4 700 000 981,48 грн путем выпуска 3 214 687 дополнительных акций существующей номинальной стоимости с сохранением в собственности государства 100 % таких акций», – говорится в документе.

Правительство обязало Министерство финансов осуществить выпуск облигаций внутреннего государственного займа в размере 4 700 001 000 грн со сроком обращения до 15 лет и процентной ставкой дохода на уровне 9 % годовых в обмен на акции дополнительной эмиссии публичного акционерного общества «Государственный экспортно-импортный банк Украины».

«Увеличить уставный капитал публичного акционерного общества “Государственный ощадный банк Украины” на сумму 5 400 960 000 грн путем выпуска 4656 дополнительных акций существующей номинальной стоимости с сохранением в собственности государства 100 % таких акций», – говорится в документе.

В этой связи Кабмин обязал Министерство финансов осуществить выпуск облигаций внутреннего государственного займа с индексированной стоимостью

в размере 5 400 960 000 грн со сроком обращения до 15 лет и процентной ставкой дохода на уровне 5 % годовых в обмен на акции дополнительной эмиссии публичного акционерного общества «Государственный ощадный банк Украины».

Отмечается, что решение об увеличении уставного капитала госбанков обеспечит их дальнейшее стабильное функционирование и развитие, защитит права вкладчиков и других кредиторов (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua/ru/news/-/396919/pravitelstvo-velichilo-ustavnyj-kapital-dvuh-gosbankov>)). – 2017. – 13.03).

***

Украина в январе – феврале 2017 г. увеличила экспорт электроэнергии на 37,2 % (на 263,9 млн кВт·ч) по сравнению с аналогичным периодом 2016 г. – до 972,5 млн кВт·ч, информирует *eizvestia.com*. Об этом сообщил источник в Министерстве энергетики и угольной промышленности.

Так, поставки электроэнергии с энергоострова Бурштынской ТЭС в направлении Венгрии, Словакии и Румынии возросли на 48,4 % (на 257,3 млн кВт·ч) – до 788,5 млн кВт·ч.

Поставки электроэнергии в Польшу увеличились на 5,3 % (на 9,3 млн кВт·ч) – до 184,1 млн кВт·ч.

В Молдову, Беларусь и Россию в январе – феврале 2017 г. украинская электроэнергия не экспортировалась, тогда как за аналогичный период 2016 г. в эти страны было поставлено 2,6 млн кВт·ч. При этом в феврале 2017 г. экспорт украинской электроэнергии составил 413,3 млн кВт·ч, что на 13,9 % (на 50,3 млн кВт·ч) больше, чем в феврале 2016 г.

Кроме того, Украина в январе – феврале 2017 г. импортировала 8,3 млн кВт·ч электроэнергии (из РФ – 8,1 млн кВт·ч, Беларуси – 0,2 млн кВт·ч) против 10,7 млн кВт·ч в за два месяца 2016 г. Импорт в январе – феврале 2017 г. был учтен по контрактам ГП «Энергорынок» как технологическое перемещение (*Экономические известия* (http://news.eizvestia.com/news_economy/full/737-ukraina-zametno-velichila-eksport-elektroenergii)). – 2017. – 14.03).

***

Украина в январе – феврале 2017 г. импортировала нефтепродуктов на 582,5 млн долл., что на 72% больше, чем за аналогичный период прошлого года, сообщает Государственная фискальная служба.

Согласно данным ведомства, импорт нефтепродуктов из Беларуси в денежном выражении составил 285,1 млн долл. (48,9 % от расходов на импорт нефтепродуктов), из России – 158,2 млн долл. (27,1 %), из Греции – 47,4 млн долл. (доля 8,1 %). Из других стран за отчетный период было импортировано нефтепродуктов на 91,8 млн долл. Также Украина в январе – феврале 2017 г. импортировала сырой нефти и газового конденсата в денежном выражении на 52 млн долл., что на 58 % больше, чем за аналогичный период прошлого года. Основные поставки нефти (73 %) были осуществлены из Азербайджана – на сумму 24,1 млн долл., Казахстана (22 %) – 11,4 млн долл., Румынии (2,6 %) – 699 тыс. долл., из других стран было поставлено сырьё на 774 тыс. долл. (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua/ru/news/-/396901/ukraina-znachitelno-velichila-import-nefteproduktov>)). – 2017. – 13.03).

***

Крупные европейские авиакомпании, такие как лоукостер Ryanair, собираются внедриться в украинский рынок. Для украинцев это означает возможность приобретения дешевых авиабилетов.

По словам министра инфраструктуры Украины В. Омеляна, авиакомпания Ryanair уже осенью запустит полеты из Львова в города Европы. Об этом министр сообщил на своей странице в Facebook.

В среду, 15 марта, в Киеве и во Львове состоятся пресс-конференции министра инфраструктуры В. Омеляна и коммерческого директора компании Ryanair Д. О'Брайана.

Также польская авиакомпания LOT планирует открыть полеты из Варшавы в Днепр, Ивано-Франковск, Ровно и Винницу, пишет Gazeta Prawna.

В Украине полеты польской авиакомпании не новинка, и на уже существующих маршрутах из Варшавы в Киев и Львов LOT планирует увеличить частоту рейсов.

Все дело в том, что украинские трудовые мигранты составляют минимальную часть пассажиров LOT, в то время как услугами авиакомпании больше пользуются состоятельные клиенты. О чем свидетельствует доля транзита в Торонто, Нью-Йорк, Лондон, Амстердам, Брюссель, Копенгаген и Гамбург (*Пресса Украины* (<http://uapress.info/ru/news/show/164070>). – 2017. – 15.03).

***

Крупноузловая сборка автомобилей в Украине за январь – февраль возросла на 60 % – до 756 ед., по данным ассоциации «Укравтопром».

При этом в феврале сборка возросла в два раза в годовом исчислении – до 362 ед. Это на 8 % меньше январского показателя. Февральская сборка легковых автомобилей возросла на 74 % в годовом исчислении – до 259 ед. Это на 14 % меньше, чем в январе текущего года.

Сборка коммерческих автомобилей в феврале возросла на 67 % в годовом исчислении – до 50 машин. Это на 15 % меньше, чем за предыдущий месяц.

Данные по коммерческим автомобилям могут отличаться от фактических, поскольку объединение АвтоКрАЗ перестало публиковать результаты по своему производству с августа 2016 г.

«Также за текущий месяц было произведено 53 автобуса, такой объем производства на 51 % превысил показатель предыдущего месяца. В феврале прошлого года автобусы не производились», – говорится в сообщении «Укравтопрома» (*МинПром* (<http://minprom.ua/news/226785.html>). – 2017. – 14.03).

***

У лютому 2017 р. Україна продала на зовнішні ринки 9,1 тис. т молочних продуктів на зальну суму 15,9 млн дол. Це досить позитивні показники. Якщо порівнювати із січнем, то приріст у натуральних показниках становив 2,7 тис. т, а порівняно з лютим минулого року приріст становив 2,6 тис. т. Про це повідомляє АВМ.

Продаж молока і вершків незгущених становив 559 т, що на 109 т менше, ніж у лютому минулого року. У грошовому виразі експорт становив

371 тис. дол. (+30 тис. дол.). Найбільшим ринками збуту були Молдова (184 тис. дол.) і Грузія (127 тис. т.).

Експорт згущених молока і вершків у лютому становив 3,5 тис. т. (+177 т.) на суму 6,8 млн дол. (+1,8 млн дол.). Торгували найбільше з Казахстаном (1,2 млн т) і Туркменістаном (830 тис. дол.).

Продажі кисломолочної продукції порівняно з минулим роком скоротилися на 89 т – до 241 т у натуральному виразі та на 47 тис. дол. у грошовому – до 240 тис. дол. Основна трійка країн, куди продавали нашу кисломолочну продукцію, були: Молдова (150 тис. дол.), Грузія (50 тис. дол.), Об'єднані Арабські Емірати (21 тис. т.).

Найкращі показники були при експорті молочної сироватки. За звітний місяць було експортовано 3,1 тис. т продукту (+1,7 тис. т порівняно з лютим 2016 р.). У вартісному виразі це 2,3 млн дол. (+1,5 млн дол.). У трійку лідерів увійшов новий ринок – М'янма. Туди було експортовано 176 тис. дол. США. Лідером залишається Китай – 1,2 млн дол. за підсумками лютого.

Експорт вершкового масла становив 1,17 тис. т. (+902 т) на загальну суму 4,4 млн дол. (+3,6 млн дол.). Продавали масло найбільше до Єгипту (794 тис. дол.), Молдови (785 тис. дол.), Марокко (946 тис. дол.).

Найменше зросли продажі сиру. Лише 16 т порівняно з лютим минулого року – 559 т. У грошовому виразі експорт становив 1,8 млн дол. (+236 тис. дол.). Основними споживачами вітчизняного сиру були Молдова (454 тис. дол.), Казахстан (740 тис. т), Єгипет (322 тис. дол.) (*Agravery (http://agravery.com/uk/posts/show/eksport-masla-strimko-zrosta-avm). – 2017. – 15.03).*

***

Ізраїль готовий закуповувати продукцію з України, але вона повинна бути органічною. Про це розповіла президент громадської спілки «Органічна Україна» О. Березовська.

Вона додала, що ізраїльська сторона висловила зацікавленість саме в органічній продукції, для якої вони готові відкривати ринок і навіть шукати покупця в Ізраїлі.

«Фактично у нас органічного ринку ще немає. Якщо ми всі разом за підтримки влади почнемо системно його формувати, підтримувати виробників, створювати їм позитивний імідж, то цей ринок буде розвиватися. Але не потрібно це робити шаленими темпами, адже органічне виробництво вимагає системного гармонійного підходу з різних сторін», – зазначила О. Березовська.

За її словами, органічна продукція може бути локомотивом для компаній, які виходять на новий ринок з органічною продукцією, затверджуються на ньому, а потім можуть запропонувати і традиційну продукцію.

«Деякі ринки можуть бути закриті для традиційних продуктів, але для органічної продукції можливий перегляд позицій, тому що на неї є попит. Адже органічна продукція вже давно відповідає європейським стандартам», – повідомила О. Березовська (*Agravery (http://agravery.com/uk/posts/show/izrail-gotovij-zakupovuvati-ukrainsku-organicnu-produkciju). – 2017. – 14.03).*

***

За 2016 р. Україна імпортувала насіння зернових і олійних культур на суму 350 млн дол., що в 20 разів перевищує торішні обсяги вітчизняного експорту насіння. Про це розповів завідувач відділом ринку матеріально-технічних ресурсів Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» О. Захарчук.

За його словами, у минулому році за кордоном закупували переважно насіння соняшнику, кукурудзи, ріпаку, сої та жита. На ці види продукції припадає понад 99 % вітчизняного імпорту. У ньому близько 60 % (206 млн дол.) становило насіння соняшнику. Його закупували у США, Туреччині, Франції, Іспанії.

Крім того, майже третина від загальної суми закупівель насіння (114,7 млн дол.) була витрачена на придбання в Румунії, Польщі і Франції насіння кукурудзи. Ріпаку в минулому році закупили на 22,2 млн дол. Основні постачальники продукції – Німеччина і Франція. Насіння сої імпортували з Канади та Чехії на 3,5 млн дол.

«З 2016 р. зберігалася тенденція до скорочення імпорту посівного матеріалу в Україні порівняно з докризовим 2013 р. Причиною тому є різке зниження попиту через девальвацію гривні, військові дії на Сході України, а також локалізація виробництва насіння, яке виробляють вітчизняні та іноземні компанії вже на території України», – підсумував О. Захарчук (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/import-nasinna-zernovih-ta-olijnih-u-2016-roci-u-20-raziv-perevisiv-eksport>)). – 2017. – 15.03).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

В течение 2017–2019 гг. Украина должна оплатить иностранным кредиторам 12,5 млрд долл. Об этом заявил заместитель главы НБУ О. Чурий в эфире Zik.

«Это где-то примерно 12,5 млрд долл. Если брать чисто математически, то без дальнейшего получения кредитов от МВФ мы не сможем выполнить эти обязательства. То есть мы перейдем в дефолт, это нужно понимать всем», – заявил О. Чурий.

Также он добавил, что без поддержки Международного валютного фонда у Украины не много шансов удержать курс гривни, а средства фонда необходимы для предотвращения финансовой катастрофы и проведения структурных реформ.

В этом году Украина планирует получить от МВФ порядка 5 млрд долл. (*368.MEDIA* (<https://368.media/2017/03/13/ukraina-za-tri-goda-vyplatit-kreditoram-12-5-milliardov-dollarov/>)). – 2017. – 13.03).

***

Фонд гарантирования вкладов физлиц в течение текущей недели запланировал продажу активов 50 банков, которые ликвидируются, на общую сумму 2 800,80 млн грн. Об этом говорится в сообщении фонда.

Фонд отмечает, что из этой суммы на 1739,70 млн грн выставлено права

требования по кредитам, на 989,91 млн грн – основные средства банков, которые ликвидируются.

Кредиторская задолженность перед банками выставлена на продажу за 71,19 млн грн (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2017/03/14/26712786>). – 2017. – 14.03).

***

Фонд гарантирования вкладов физических лиц 6–10 марта продал активы 25 неплатежеспособных банков на сумму 19,96 млн грн. Об этом говорится в сообщении пресс-службы фонда.

Из этой суммы на 17,44 млн грн проданы права требования по кредитам и 0,91 млн грн получено от продажи основных средств банков.

Кроме того, 1,6 млн грн получено в результате непосредственной продажи имущества банков.

В течение текущей недели запланирована продажа активов 50 неплатежеспособных банков на общую сумму 2800,80 млн грн. Из них на 1 739,70 млн грн выставлены на продажу права требования по кредитам, 989,91 млн грн планируется получить от продажи основных средств ликвидируемых банков (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua/ru/news/-/397060/fgvfl-prodal-aktivy-bankov-bankrotov-na-20-mln-grn>). – 2017. – 14.03).

***

Общественная коллегия Совета НБУ предложила Совету Национального банка признать, что денежно-кредитная политика в прошлом году оказала негативное влияние на социально-экономическое развитие страны. Об этом в своем материале для ZN.UA пишет глава коллегии С. Аржевитин.

По его мнению, Нацбанк игнорировал рыночные процессы. В октябре и ноябре 2016 г. среднемесячные ставки по таким кредитам были, по данным НБУ, все же ниже (13,6 и 13,1 % соответственно), чем учетная ставка, что свидетельствует об игнорировании Национальным банком рыночных процессов. «Такая процентная политика Национального банка обусловила также поддержание на высоком уровне доходности ОВГЗ на первичном рынке (14,9 % в среднем за 2016 г.) и соответствующий рост госрасходов по обслуживанию долга», – утверждает эксперт.

По его словам, это также привело к наращиванию банками портфеля гособлигаций, что, по сути, искусственно блокирует ресурсы банковской системы. «В течение 2016 г. остатки ОВГЗ в собственности банков возросли втрое – с 81,6 млрд грн до 255,5 млрд (с учетом облигаций, выпущенных для капитализации ПриватБанка). Таким образом, происходит искусственное блокирование ресурсов банковской системы (вложение в ОВГЗ и депсертификаты НБУ), которые могли быть направлены в реальный сектор экономики», – указывает он.

Эксперт констатирует, что низкая кредитная активность является одним из основных факторов продолжения рецессии в экономике. «По оценкам НБУ, прирост реального ВВП в 2016 г. составил 2,2 %, что на фоне низкой базы сравнения (в течение 2014–2015 гг. реальный ВВП сократился на 15,8 %, а в долларовом эквиваленте с 183 млрд долл. в 2013 г. до 90,1 млрд в 2015 г.)

является стагнацией», – пояснил С. Аржевитин.

По его словам, прирост промышленного производства в прошлом году составил лишь 2,4 %, тогда как за два предыдущих года произошло его сокращение на 21,8 % (368.MEDIA (<https://368.media/2017/03/13/obshhestvennaya-kollegiya-soveta-nbu-zayavila-o-proschetah-gosudarstvennyh-bankirov>). – 2017. – 13.03).

***

За два года (с 2015 по 2017 г.) задолженность украинских предприятий перед Пенсионным фондом Украины увеличилась почти на 3,5 млрд грн. Так, согласно информации о задолженности платежей в Пенсионный фонд, по состоянию на 1 января 2015 г. она составляла 8,9 млрд грн (без штрафов и пени). При этом, по состоянию на 1 февраля 2017 г., задолженность по обязательным платежам в фонд составила 11,4 млрд грн, сообщили в Пенсионном фонде Украины.

Согласно сообщению, наибольший удельный вес (86 %) в структуре задолженности занимает задолженность по возмещению льготных пенсий – 9,8 млрд грн (на 1 января 2015 г. – 7,7 млрд грн), в том числе по госпредприятиях – 7,6 млрд грн (на 1 января 2015 г. – 6 млрд грн). Кроме того, в фонде отметили, что самые большие объемы задолженности по возмещению льготных пенсий находятся на предприятиях, относящихся к сфере управления Министерства энергетики и угольной промышленности Украины – 5,7 млрд грн (на 1 января 2015 г. – 4,4 млрд грн).

Также в фонде подчеркнули, что 64,9 % (7,4 млрд грн) от общей суммы задолженности числится за экономически активными предприятиями, остальные 35,1% (4 млрд грн) – за предприятиями, которые находятся в процессе банкротства и у которых отсутствуют активы для погашения (Finance.Ua (<http://news.finance.ua/ru/news/-/397076/ukrainskie-predpriyatiya-narastili-dolgi-pered-pf-za-dva-goda>). – 2017. – 15.03).

***

Дочернее украинское предприятие Сбербанка России ПАО «Сбербанк» ввело ограничение на снятие наличных денег в размере 30 тыс. грн или эквивалент этой суммы в иностранной валюте в сутки на одного клиента. Об этом сообщили в пресс-службе банка. Отмечается, что данные ограничения временные и вызваны они нарушением графиков инкассации отделений и банкоматов филиальной сети банка. В банке рассказали, что нарушение графика связано с «неправомерными действиями третьих лиц в отношении блокировки главного офиса Сбербанка», а также с причинением физического вреда банкоматам банка. Кроме того, введены лимиты и на снятие наличных с карточных счетов (Аналитическая служба новостей (<http://asn.in.ua/ru/news/news/91545-sberbank-rf-iz-za-dejstviij-aktivistov-ogranichil.html>). – 2017. – 14.03).